

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Načrt občinskega zakona.

V četrtek, 10. novembra, je bil predložen narodni skupščini zakonski načrt novega občinskega zakona. Obvestiti hočemo naše bralce na kratko o glavnih določbah tega zakona.

Velike, ne male občine.

V načrtu je med drugim določeno, da mora občina redoma imeti vsaj 2000 prebivalcev. Izjeme so dovoljene samo tamkaj in takrat, kjer to zahtevajo krajevne razmere in redka naseljenost. V teh primerih more občina imeti pod 2 tisoč prebivalcev. O krajevni pripadnosti odloča sreski načelnik. O sporu med občinama dveh srezov odloča ban, a med občinami raznih banovin minister notranjih del. O združevanju občin, ustanavljanju novih občin, ločitvi posameznih vasi in ene občine od druge, sklepajo občinski odbori v prisotnosti dveh tretjin odbornikov, ali odloča se o tem na predlog notranjega ministra s kraljevim ukazom. Vsaka občina pa mora imeti pečat z državnim grbom v sredini, v krogu pa ime občine in okraja. Poleg pečata sme občina uporabljati tudi svoj od oblasti priznani grb. Vsaka občina mora imeti svoj občinski dom, v katerem mora biti soba za pisarno, čakalnica, soba za seje občinskega odbora, prostor za občinsko stražo in pravor, ločen za moške in ženske.

Domovinska pravica.

Vsak državljan kraljevine Jugoslavije mora imeti domovinsko pravico v kaki občini. Članstvo občine se izgubi samo, če dobi dotičnik domovinsko pra-

Prejšnji ameriški predsednik Hoover.

vico v drugi občini po predpisih tega zakona, ali pa če izgubi državljanstvo.

Državni uradniki, javni nameščenci lokalnih samouprav in duhovniki so člani one občine, v kateri je njihovo stalno službeno mesto in to od dne, ko se izjavijo, da žele biti člani te občine.

Ako je kaka oseba stalno nastanjena najmanj 10 let v eni občini in dotična občina proti njej nima nikakih prigovorov, je pridobila občinsko pravico v tej občini in jo izgubila v občini, v kateri jo je imela do tedaj, razen če se sama izjavi, da obdrži dosedanje občinsko članstvo in dokaže, da je pristojna občina na to pristala.

Občinski odbor.

Občino upravlja odbor sestojec iz 12 do 24 odbornikov. Odbor v občinah z manj kot 2000 prebivalci ima 12 članov. Občina z 2000 do 4000 prebivalci 18, v občinah s 4000 do 8000 prebivalci 21 in v občinah z nad 8000 prebivalci 24 odbornikov.

Občinski odbor se voli s splošnimi, enakimi, neposrednimi in javnimi volitvami na štiri leta. Volilno pravico imajo vsi prebivalci občine, ki so vpisani v občinski volilni imenik po določbah zakona o volilnih imenikih. Voljeni morajo biti le občani, ki so stari najmanj 30 let. Ne morejo pa biti izvoljeni: aktivni občinski uradniki, uradniki neposrednih nadzorovalnih oblasti, osebe, ki so z občino v tožbi, dokler proces ni končan, občinski dobavitelji in zakupniki občinskega imetja ali dohodkov, za dobo štiri let občani, ki so brez upravičenega razloga odklonili izvolitev za občinskega odbornika, osebe, ki stalno uživajo javno podporo.

Volitve se vrše po kandidatnih listah, ki jih mora potrditi pristojno okrajno sodišče. Vsa odborniška mesta pripadejo oni listi, ki je dobila največ glasov. Ako sta dobili obe listi enako število glasov, se volitve ponovijo.

Podrobnejše odredbe o sestavi in o vlaganju kandidatnih list ter o sestavi in delu volilnih odborov bo predpisal z uredbo za vsako banovino banovinski svet, uredbo pa mora odobriti notranji minister.

Uprava in delokrog občine.

Na čelu občine je predsednik. Predsednik (župan) je oni odbornik, ki je bil izvoljen kot nosilec kandidatne liste. Na prvi seji občinskega odbora se izvolijo dva do trije odborniki za člane občinske uprave (občinski svetovci). V občinsko upravo pride tudi oni odbornik, ki je bil na kandidatni listi kot

drugi. Če je predsednik občine zadržan, ga zastopa drugi po vrstnem redu kandidatne liste izvoljeni odbornik, če pa je tudi ta zadržan, pa tretji.

Delokrog občine obsega vse posle, ki se tičejo neposredno interesov občinske zajednice in se nanašajo na gospodarski, kulturni in socialni napredek občine. Zlasti pa spadajo v delokrog občine:

1. Uprava občinske imovine, sestava proračuna, razpolaganje z občinskimi dohodki;
2. skrb za občinske ceste ter mostove itd.;
3. skrb za oslabele in siromašne občane;
4. skrb za dobro zdravstveno stanje prebivalstva;
5. skrb za pospeševanje gospodarskega blagostanja, podpiranje zadrug, nabava plemenske živine, snovanje občinskih hranilnic itd.;
6. širjenje in pospeševanje ljudske prosvete, zidanje šol, snovanje knjižnic, čitalnic, gospodinjskih tečajev itd.

Občina vrši tudi krajevno policijsko službo, kolikor je ne vrše državne oblasti. Sem spada skrb za osebno in premoženjsko varnost, za moralo, red in mir v občini.

Občine so dolžne sodelovati tudi sicer pri poslih državne uprave po obstoječih predpisih in sklepih državnih oblasti; ako se jim s kakim zakonom naložijo še novi posli, je treba pri tem skrbeti istočasno tudi za kritje stroškov.

Občinski proračun.

Osnova občinskih financ je občinski proračun, ki ga je treba sestaviti za vsako leto naprej. Proračunsko leto se krije z državnim proračunskim letom. Občine smejo uvajati doklade na neposredne državne davke, uvesti pa tu-

Novi ameriški predsednik Roosevelt.

di smejo občinske posredne davke (trošarine in takse).

Občinske proračune, v katerih doklade na državne neposredne davke ne presegajo 100 odstotkov, odobrava ban, proračune z občinskimi dokladi nad tem procentom pa finančni minister. Proračune z dokladi do 50 odstotkov lahko odobri sreski načelnik s pooblastilom bana, proračune z dokladi od 100 do 200 odstotkov pa ban s pooblastilom finančnega ministra. Če pristojna oblast ne odobri proračuna v roku meseca dni, se predloženi proračun smatra za odobrenega. Dokler proračun ni odobren, velja stari proračun.

Spojitev občin.

Določbe tega zakona ne veljajo za avtonomna mesta, katerih je v državi 70, v Sloveniji pa 4: Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj.

Občina, ki nima predpisanega števila 2000 prebivalcev, se mora spojiti z drugo občino. V to svrhu bo zahtevala nadzorna oblast od občine mišljenje, odn. predlog, na osnovi katerega bo ban v roku pol leta predložil notranjemu ministru svoj obrazložen predlog. Notranji minister odloča o načinu združitve. Na ta način izvršene spremembe bodo objavljene v »Službenih novinah«. Izjemoma smejo občine, ki nimajo predpisanega števila prebivalcev, ostati po odloku notranjega ministra še nadalje samostojne.

Avstrijska vlada pripravlja zakonski načrt, na podlagi katerega bi naj bila avstrijska vojska predrugačena po načelu obveznostnega vojaškega roka. Po št. germainski mirovni pogodbi Avstrija ne sme imeti stoječe vojske, ampak se mora zadovoljiti z vojaštvom, ki se prostovoljno prijavi in je plačano. Avstrijska vlada je vprašala vse države, ki so podpisale št. germainsko pogodbo, kako stališče da bi zavzele glede preosnove avstrijske vojske.

Krvavi izgredi v Ženevi. Dne 9. nov. je sklicala v Ženevi nacionalna unija svoj shod, proti kateremu so hujskali socialisti in komunisti. Ker je vlada omenjeni shod le dovolila, je prišlo do socialistično - komunističnih demonstracij z revolucionarnimi cilji. Policija je poklicala na pomoč vojaštvo, ki je streljalo iz pušk in strojnice. Zaključek izgredov je bil: 12 mrtvih in 70 ranjenih. Na povelje zveznega predsednika Motte je bil aretiran vodja socialistov Nicole, ki je glavni krivec potom hujskarij po časopisju in z živo besedo, da je prišlo v Ženevi, kjer bi naj bil sedež miru, do tako krvavega obračuna med nacionalisti in komunisti.

Predsedniške volitve v Ameriki. Dne 8. novembra so se vršile v Zedinjenih državah predsedniške volitve, na kojih izid je bila obrnjena pozornost celega sveta. V treh volilnih dobah po 4 leta so krmarili ameriško politiko republikanci. Zadnji predsednik demokratov je bil Wilson. Po preteku 12 let je bil

dne 8. novembra t. l. izvoljen z ogromno večino za predsednika zopet demokrat Franklin Roosevelt, za njegovega namestnika pa John Garner. Roosevelt je dobil 472, dosedanji predsednik Hoover pa samo 5 glasov, katere so oddali volilni možje. Istočasno s predsedniškimi volitvami je bilo izvoljeno 35 guvernerjev posameznih držav, 32 senatorjev in 435 poslancev poslanske zbornice. V poslansko zbornico je izvoljenih 309 demokratov, 110 republikancev, 3 delavski zastopniki, 13 mandatov pa je še dvomljivih. Po zadnjih računih je Roosevelt dobil 20.193.000 glasov, Hoover pa 14.102.000 glasov. Število glasov socialističnega kandidata Thomasa še ni določeno, vendar pa bo znašalo nad 800 tisoč. Ameriški kongres bo po volitvah z dne 8. novembra sestavljen tako: 75 odstotkov članov poslanske zbornice bo demokratov, senat pa bo štel 59 demokratov, 36 republikancev in 1 zastopnika farmerskih delavcev. Demokrati bodo imeli v svojih rokah vse večje in važnejše parlamentarne odbore.

Novi predsednik Roosevelt je rojen dne 30. januarja 1882 v državi Njujork. On je nečak nekdanjega predsednika Roosevelta, ki je posredoval sklep miru v rusko-japonski vojni. Študiral je pravo. Leta 1913 je postal tajnik v mornariškem ministrstvu in med svetovno vojno je bil pridružen zadnje mesece leta 1918 inšpekciji ameriških čet in vojnih ladij v Evropi. Januarja in februarja 1919 je vodil demobilizacijo v Evropi. Pri zadnjih predsedniških volitvah leta 1928 je bil izvoljen za guvernerja države Njujork. Po poklicu je novi predsednik advokat. Nova vlada bo odpravila alkoholno prepoved, ker imajo nasprotniki alkoholne prepovedi v kongresu (parlamentu) večino. Roosevelt je v svojem programu o štednji izračunal, da bo vrgel davke na vino 300 milijonov dolarjev, kar bo zadostovalo za ustvaritev ravnovesja v državnem proračunu. Največjo skrb namerava novi predsednik posvetiti vprašanju brezposelnih, ki jih je v Zedinjenih državah že 11 milijonov. Roosevelt je pristaš svobodne trgovine, ni pa za popolno odpravo carine, je 32. predsednik Zedinjenih držav in bo zavzel predsedniško mesto dne 4. marca 1933.

Odložitev plačila vojnih dolgov in novi ameriški predsednik. Koj po predsedniških volitvah v Ameriki sta poslali Anglija in Francija ameriški vladi prošnjo za odgoditev plačila vojnih dolgov, ki zapade 15. decembra.

Slovenec general misijonske družbe. Kakor poročajo »Katoliški Misijoni«, je bil g. Jožef Musar izvoljen za vrhovnega predstojnika misijonske družbe Sinov presv. Srca. Ta družba je vzrastla iz misijonišča v Veroni na Italijanskem, katero je bilo ustanovljeno leta 1867. Družba, ki jo je potrdil papež Leon XIII., je hitro rastle in se širila ter je prevzela kot svojo misijonsko področje Osrednjo Afriko v Sudanu, kjer

je deloval svojčas slavni slovenski misijonar Knoblehar. Po svetovni vojni je bilo odkazano novo misijonsko polje v Južni Afriki v Transvaalu. Tjekaj so se podali misijonarit vsi slovenski člani te družbe: Jožef Musar, Rafael Kolenc, Valentin Poznič in Lešnjak. Jožef Musar se je rodil dne 8. vinotoka 1889 v župniji Radeče pri Zidanem mostu. Kot 12letni deček je prišel v Briksen na Tirolskem v misijonski zavod sinov presv. Srca. Po dovršeni gimnaziji je stopil v novicijat navedene misijonske družbe, potem v bogoslovje. Novo sveto mašo je pel dne 6. junija 1915 v Radečah. Po svetovni vojni je porabil prvo priliko, da se izpolni njegova goreča želja po misijonih. Leta 1920 je z bratcem Rafaelom Kolencem odšel v afriške misijone. Do leta 1923 je deloval navdušeno in uspešno v Sudanu. Potem je odšel v Transvaal, kjer je do letos deloval ter imel velike uspehe osobito med Kafri. Dosti je pisal v naš slovenski misijonski list, kjer je objavljala zanimive članke in učna misijonska poročila. Dne 1. septembra 1932 je bil izvoljen na generalnem kapitlju svoje družbe za vrhovnega predstojnika Sinov presv. Srca. Ta izvolitev dokazuje, da imamo Sloveni med misijonarji jako sposobne in ugledne možje, ki so zmožni delovati ne samo v omejenem misijonskem krogu, marveč tudi na celokupne misijonske organizacije. Slovenci se na velevažnem in velepotrebem misijonskem polju udeležujemo v obsegu, rastočem od leta do leta.

Poitelijančevanje slovensko - hrvatskih in nemških otrok je cilj, ki za njim stremi italijanski fašizem. To je glavni namen, ki ga ima izvršiti šola v Julijski Benečiji in na Južnem Tirolskem. Učitelji v šolah po teh krajih so sami Italijani ali poitalijačenci, samo duhovniki so vsaj v nekaterih krajih še slovenske, odnosno nemške narodnosti in branijo pravice materinega jezika v verski vzgoji in pri verskem pouku. Takšni duhovniki so italijanskim oblastem trn v peti. Kolikor ne morejo jih pregnati ali zapreti, hočejo njihovo delovanje onemogočiti. Italijanski uradni list je, kakor smo v našem listu poročali, objavil kraljevo odredbo, ki določa, da naj se 30 italijanskih duhovnikov iz raznih italijanskih škofij premesti na Južno Tirolsko ter se prideli tamošnjim šolam, kjer ni italijanskih duhovnikov za podeljevanje verskega pouka v italijanskem jeziku. Tako naj bi se nemškemu duhovniku, ki poučujejo izven šole nemške otroke v verouku v nemškem jeziku, odvzeli nemški otroci. Fašisti so predpostavljali, da bo cerkvena oblast s tem zadovoljna. Pa so se zmotili: obadva škofa na Južnem Tirolskem — v Tridentu in Briksenu — sta se obrnila na sv. Očeta, da se zavzame za njih pravice, ki so jih fašistična oblast hotela poteptati v tla. Sv. Oče je škofoma dal stroga navodila, ki izključujejo delovanje tujih italijanskih duhovnikov v obeh škofijah Južnega Tirola, ker jim škofijska oblast ne sme dati potrebno cerkveno dovoljenje. Na isti način naj bi se tudi postopalo s tistimi italijanskimi duhovniki, ki hočejo delovati med Slovenci

in Hrvati v Italiji. Katoliška Cerkev noče postati sužnja v Italiji vsemogočnega fašizma.

Škofje o političnih dolžnostih. Belgijski škofje so o priliki volitev v belgijski parlament, ki bodo 29. novembra, izdali pastirski list, ki je bil prečitan v vseh katoliških cerkvah. V tem listu poudarjajo škofje, da jim je Bog izročil duhovno oblast nad dušami, da se ne smejo baviti s čisto političnimi vprašanji ter se spuščati v strankarske boje. Danes pa gre za višje interese. Volitve so odločilne važnosti za bodočnost držav. Ali bodo volitve postavile na krmilo države vlado, do katere bo upravičeno zaupanje, da bo premagala težave, ki prihajajo od svetovne gospodarske krize, ali pa morda vlado, ki se bo lotila socialnih poizkusov, ter se vrgla v finančna podvzvetja, katera bi vrgla državo v propast. Gre tudi za obrambo svobode šole in pouka. Stranke, ki bi nastopile proti tej svobodi, bi domovino vrgle v bratomorne boje, ki jih v tem času moramo domovini prihraniti. Katoličani naj čuvajo svoje verske interese ter naj uveljavijo svoje pravice. Vse katoliške sile se morajo združiti v enotno fronto. Tisti, ki ne sprejmejo tega načela, prezirajo dolžnost katoličana. Interesi duš, cerkve in Boga so vsem katoličanom skupne dobrine, vsem morajo biti enako pri srcu, ako so ostali res zvesti svoji veri. Vsi drugi interesi se morajo tem umakniti. Katoličan sme glasovati samo za kandidata, ki daje s katoliškega vidika polno jamstvo. Kdor ostane doma, podpira svoje nasprotnike. Še huje je, če glasujejo za kandidate, katerih program ne upošteva pravice vesti in verske svobode.

Domneve o neprestanih požarih na Ptujskem polju.

Na Ptujskem polju so letos požari na dnevnem redu. Da pa teh ni pripisovati zgolj kakemu nesrečnemu naključju ali naravnim silam, je jasno. V Župečji vasi je v tem letu že 15krat gorelo. Ljudstvo si tolmači to na razne načine, vendar ni prišlo do sedaj k čemu, kar bi zamoglo veljati vobče kot prepričevalno. Glede Župečje vasi, kjer je bil ogenj vsakokrat očividno od zlobne roke podtaknjen, je mnenje, da mora biti tam tudi kaka oseba, kakor v Polskavi, ki strastno rada vidi velik ogenj ter takega sama vprizarja, toda sum se še ne strnuje do sedaj na nikako izvestno osebo. Če je pa tu temu tako, potem je tudi tukaj na delu kak čuševo neobičajen človek, katerega še pa okolica kot takega do sedaj ni spoznala. O kaki osebni maščevalnosti tudi ni govora, ker so že pogoreli najrazličnejši posestniki brez razlike mišljenja, zadržanja, premoženja itd. Strela sama je pa samo v enem slučaju povzročila požar, toda nikakor ne v Župečji vasi.

Nadalje spravljajo te požige v sklad z različnimi zavarovalnimi društvi ter se je razširila domneva, da hoče tem po-

tom najbrž eno društvo kako drugo vsiljivo konkurenčno oškoditi ali uničiti. Znabiti bi se to dalo uradno ugotoviti, katero teh društev je pri tem najbolj prizadeto. Dejstvo je sicer, da je že par dni po požaru vedno par agentov tu, kateri ponujajo pogorelcem novo zavarovanje, toda to je tudi popolnoma razumevno, kajti za podjetja te vrste je to vendar obrt ali trgovina.

So pa tudi drugi, kateri sumničijo požarov razne agente, posebno lesne, da prodajo ti več stavbenega lesa, desek, kakor tudi opeke, ker sta lesna trgovina kakor tudi opekarne, kar je dovolj znano, danes res v hudi gospodarski stiski. — Zopet drugi pa namigavajo previdno na one rokodelce, kateri v vsej zimski dobi ničesar ne zaslužijo, kakor: tesarji, zidarji, pokrijači, ter si tem potom sami preskrbijo delo in v svoji stiski pomagajo k zaslužku.

Ena kakor druga domneva je pri današnjih življenjskih razmerah naravna in res v veliki meri verjetna, dasiravno je eden sum kakor drugi vseskoz neutemeljen, dokler se kdo pri požigu res osebno ne zasači. — Vsekakor je pa umestno, da se domneve te vrste v javnosti resno pretresejo, kajti več ljudi več ve, več vidi in več sliši. Mogoče je tudi, da dobi tem potom naše neumorno orožništvo kak migljaj, na katere strani je treba obračati oči, kajti že sama ta opozoritev, da je oko jayne varnosti tudi tja obrnjeno, kamor dosejaj ni gledalo, zna marsikaterega zlobneža napotiti vsaj k večji previdnosti.

Petinsedemdesetletnica lavantinskega nadpastirja. Dne 15. novembra je slavil škof dr. Andrej Karlin 75letnico. Prezvišeni se je odrekel z ozirom na težavne čase vsem zunanjim slovesnostim. Mariborska duhovščina mu je poklonila v svojem in v imenu celotne lavantinske duhovščine dragoceno starinsko mašno obleko, kakor je potrebna pri slovesnih škofovih mašah v stolnici. Stroške za prenovljenje te obleke je prevzela po ukrepu blagopokojnega monsignora dr. Anton Jerovškega Spodnještajerska ljudska posojilnica. Novo

načelstvo je omenjeni ukrep potrdilo in izpolnilo. Zaslužnemu jubilarju želi tudi »Slovenski Gospodar« pred vsem krepkejšega zdravja, da bo zamogel po duhu in telesu čil vršiti odgovornostipolne dolžnosti nadpastirja obširne lavantinske škofije!

Duhovniške vesti. Janez Lovšin, bivši provizor v Črešnjicah, je postavljen za provizorja pri Sv. Petru na Kronske gori; Valentin Mikuš, častni kanonik in župnik v Sv. Juriju ob južni žel., za soprovizorja v Št. Vidu pri Grobelnem; Jožef Pečnak, župnik v Št. Juriju pod Taborom, za soprovizorja na Gomilskem; Rupert Pušnjak, kaplan pri Sv. Barbari v Halozah, za provizorja istotam. Odrekel se je župniji Sv. Barbara v Halozah g. župnik Janez Vogrin in se nastanil v Mariboru.

Smrt duhovnika. V Konjicah je umrl dne 12. t. m. g. Otokar Fausek, vpokojeni čehoslovaški duhovnik, ki je bil krog 30 let grajski duhovnik pri knezu Windischgrätzu. Pokoj njegovih duši!

Smrtna žrtev prepira in pretepa ob severni meji. Dne 11. t. m. so našli na naši severni meji pri Št. Ilju v Slov. gor. ubitega posestnika Fr. Deutschmanna, ki je bil naš državljan, imel je posestvo tik ob meji, vinograd z viničarijo pa onstran meje. Do prepira in usodepolnega pretepa je došlo na dvorišču Tauschmannove viničarije na Hochgraschitzbergu. Storitice so vtaknili pod ključ, ubitega pa so po sodnem raztelesenju pokopali v Splitu.

Mariborski policiji je padla v roke troperešna mladostna deteljica, ki se je klatila v brezposelnosti po Mariboru in kradla kolesa. Zaprti so bili dne 12. t. m. 19letni Jože Osišnik iz Dobrine, 21letni Ivan Heričko iz Kamnice, in 21letni Ivan Jurše iz Vrhol.

Kravo je ukradel neznanec posestniku Jakobu Beraniču iz Dobrovc, občina Skoke pri Hočah.

Otroka odložila. V gozdu blizu Rance pri Mariboru je odložila neznana mati poldrugo leto starega fantka in izgini-la brez sledi. Vsega premraženega in v cunje zavitega otroka so sprejeli dobrosrčni ljudje v oskrbo.

Obsodba radi požiga. Mariborski senat je obravnaval dne 9. novembra slučaj požigov, ki so se vrstili v Čentibi pri Dolnji Lendavi. Na zatožni klopi so sedeli: Ludvik Hozjan, ključavničarski

pomočnik iz Dolnjelendavskih gorici; 20letni mlinarski vajenec Franc in 63letni industrijalec Samuel Eppinger iz Dolnje Lendave. Obtožnica dolži Hozjana, da je skušal večkrat zažgati pri mlinarju Toki v Čentibi. Požigi so se vrstili od 5. decembra 1929 do 23. nov. 1931, ko je zgorel vsled podtaknjenega požara Tokin mlin in so cenili škodo na 600.000 Din. Prvotni osumljenec je bil izpuščen radi pomanjkanja dokazov. Letos enkrat meseca januarja pa se je sprl mladoletni obtoženec Franc z Janezom Nagyjem, ki mu je očital, da je v zvezi s požigi pri Toki. Ko so zvedeli prožniki te govorice, so prijeli Francega, ki je priznal, da mu je obljubil Hozjan 1000 Din, ako bo o zadevi molčal. Izplačal pa mu je še samo 100 Din. Aretirani Hozjan je prvotno priznal s podrobnim opisom vse požige in še izpovedal, da ga je nagovarjal k požigom Eppinger, ki mu je obljubil 10.000 Din nagrade, dal pa le 200 Din. Pozneje v preiskavi pa je Hozjan zločine enkrat priznal, drugič pa tajil. Na glavni razpravi je istotako zanimal vsako krivdo. Industrijalec Eppinger je vsako krivdo in nagovarjanje k zločinu v preiskavi kakor tudi na razpravi dosledno zanimal, dočim je mladoletni Franc v celoti vztrajal pri prvotnih izpovedbah. Ludvik Hozjan je bil obsojen na 10 let robije in trajno izgubo častnih državljanških pravic ter na povračilo odškodnine Ludviku Toki v višini 250.000 Din, glede ostale škode pa je bil Toka zavržen na pot civilne pravde. Franc je bil obsojen na 1 leto dni robije, ker ni oblastvom prijavil Hozjanovih požigov, čeprav je vedel zanje. Industrijalec Eppinger je bil pa zaradi nezadostnih dokazov oproščen. Proti tej oprostitvi obsodbi je državni tožilec vložil priziv, a isto sta pa storila tudi zagovornika obeh obtožencev.

S smrtjo se izognil dosmrtni ječi. V mariborski kaznilnici je umrl 28letni Dalmatinec Dražič Križan. Radi roparskih umorov in drugih zločinov je bil v Šibeniku obsojen na smrt na več letih. Smrtno kazen so mu spremenili v dosmrtno ječo.

Smrtno je ponesrečil pri elektrarni na Fali 50letni delavec Anton Fradl iz Selnice ob Dravi. Ko je delal v globočini, mu je padla 3 kg težka kocka lesa na glavo in mu zdrobila lobanjo.

Opasno je bil ustreljen od neznanca iz zasede v trebuh 25letni sodarski pomočnik Srečko Rojko iz Grajenščaka,

Poljski zunanji minister Zaleski, ki je po 7 letih odstopil.

Novi sovjetski poslanik v Londonu — Maisky.

občina Vurberg pri Ptuj. Težko ranjenega so prepeljali v ptujsko bolnico.

Smrtna nesreča otroka. Pri posestniku Kvasniku v Šelenburgu pri Guštajnu so mlatili ajdo na bencinski pogon. Šestletna hčerkica se je preveč približala mlatilnici, koje gonilni jermen je zagrabil otroka in ga treščil s tako silo na tla, da je obležal mrtev.

Še ena smrtna žrtev avtomobilske nesreče. Zadnjič smo beležili žalostno vest o veliki avtomobilski nesreči na cesti od Sv. Urbana proti Ptuj. Vsled poškodb pri isti nesreči je umrl kot drugi 39letni Martin Sužnik, obče priljubljeni posestnik od Sv. Urbana pri Ptuj.

Vlom. Neznanec je vlomil skozi okno gospodarskega poslopja posestnika Jožefa Muzeka v Ravnem polju pri Ptuj in odnesel razen oblek ter perila še eno stensko uro, dve konjski odeji in 200 D v gotovini.

Napad. 27letnega hlapca Lovrenca Silaka iz Rucmancev pri Ptuj so neznanzi v noči 9. novembra tako obdelali z noži, da se je zatekel v prav opasnem stanju v ptujsko bolnico.

S kolom in nožem. Andrej Stermec, ki hlapec iz Velike Varnice pri Ptuj, je aufbiks v vinjenosti. Aufbiks je izzval brata Matevža in Janeza Kozlov, ki sta pobila hlapca s kolom na tla, ga obdelala z nožem in ga zavlekla za noge v Podgoršekov vinograd, kjer so ga našli še le drugo jutro skoro izkrvavljenega in so ga spravili v ptujsko bolnico.

Otrok se zadušil. V Razgorju pri Žablaku blizu Poljčan je pustil Korošec Viktor malo deco samo v hiši in se napolnil k sosedu po vžigalice. Otroci pa so le nekje iztaknili šibice in užgali slamo v postelji. Pri pogledu na dim in plamen sta zbežala iz hiše starejša fantka, 18mesečni Franček pa se je zadušil v dimu.

Obračun z nožem. 26letni dninar M. Iršič iz Pake in 23letni delavec Karel Obad sta se sprla in stepla na cesti v Slovenjgradcu. Med tepežem je Obad hudo poškodoval z nožem svojega nasprotika, katerega so morali oddati v slovenjgraško bolnico.

Nogo si je zlomila dne 11. t. m. pri padcu 60letna posestnica Marija Anderluh iz Šmarja pri Jelšah.

Sodarska obrtna zadruga v Mariboru sklicuje za 20. novembra 1932 dopoldne ob 9. uri »Velik kongres vseh sodarskih mojstrov Jugoslavije«. Kongres se bo vršil v dvorani Obrtnega doma v Celju. Na predvečer kongresa bo ob 8. uri zvečer predposvetovanje v klubovi sobi hotela »Hubertus« v Celju.

Pri padcu s kolesa si je zlomil levo nogo na Spodnji Hudinji pri Celju g. Vinko Majdič.

Nogo si je zlomil Jan. Drogenik, 22letni steklarski vajenec iz Velike Rodne pri Rogaški Slatini, zaposlen pri steklarni pri Sv. Križu. Prepeljali so ga v celjsko bolnico.

Samomor. Radi gospodarske krize se je obesil pri svojih sorodnikih v Sedlarjevem pri Podčetrtku znani marib. trgovec Lovrenc Polak.

Huda nesreča železničarja. V noči 7. novembra t. l. je zašel na kolodvoru v Šmartnem ob Paki 65letni kretničar M. Jeromel pod kolesa vlaka, ki so mu zmečkala obe nogi v stopalu.

Pobegli kaznjenev zopet v rokah pravice. V zadnji številki smo poročali, kako se je posrečilo kaznjencu Janezu Mrvarju, da se je rešil ob priliki prepejlave iz mariborske kaznilnice pred novomeško sodišče na železnici proti Ljubljani verig in je pobegnil v temno noč. Najprej je pribežal v svoj rojstni kraj v Gotno vas pri Novem mestu. Ko so mu postala tla v domačem selu prevročna in se ga je vse ogibalo, se je zatekel v bližnje gozdove in v Potočarsko vas, kjer so ga izkopali 7. novembra v noči orožniki izpod kupa slame na podu posestnika Janeza Glaviča. Begunec se žandarjem ni ustavljal in bil prepeljan v zapore novomeškega okrožnega sodišča, kjer bo čakal na obravnavo radi ropa 40.000 Din.

Pos... umor... po nezrelem preudar-ku. Mali senat v Ljubljani je obravnaval dne 8. novembra ta-le slučaj družinske žaloi gre: 50letna Ivana Goršič iz Stranske vasi pri Grosupljem je živel v prepirih s svojim 65letnim možem Francem, ki je železničar. Dne 7. oktobra v noči je Ivana zanelila postelj, na kateri je trdno spal njen mož, zaklenila stanovanje in se podala k počitku v sosedno šupo. Dim je moža prebudil, da je skočil po koncu, komaj z vso silo odprl vrata in se rešil. Obtožena je vsled kapi hroma, slaboumna, je priznala dejanje in je bila obsojena radi poskusa umora po ne zrelem preu-

Novi poljski zunanji minister — polkovnik Beck.

darku na 1 leto robije in je kazen tudi sprejela.

Požigalec in tat. Orožništvo zasleduje delavca Jožefa Zupančiča radi požiga kmetije pri Kočevju in zaradi tatvine kolesa. Zasledovani govori kočevski, slovenščino slabo, je bolj slaboumen, slabo oblečen in se potepa okrog kovačnic na deželi.

Dober plen še neodkrita tatu. Krčmarju Maroltu v Loškem potoku na Kranjskem je izmaknil neznanec iz spalnice 20.000 Din gotovine. Tatvino je odkril gospodar, ki se je podal proti večeru v sobo, da bi izmenjal 1000dinarski bankovec, a denarja ni bilo več nikjer.

Vlomljeno je bilo v cerkev pri Devici Mariji na Polju pri Ljubljani. Vlomilec je odnesel drobiž iz treh nabiralnikov, ni mu pa uspел vlom v tabernakelj.

Smrt vsled opeklin. Šestletna hčerkica tesarja Franca Senice iz Drganjih sel na Dolenjskem se je tako polila z vrelim kropom, da je umrla vsled prehudih opeklin v bolnici v Novem mestu.

Med plesom izmaknili večjo svoto denarja. Pri gostilničarju Jožefu Hönigmann v Žlebiču pri Ribnici na Kranjskem je popivala in plesala večja družba. Gostilničar je hodil denar menjevati v sosedno sobo, ki služi za spalnico, in to je nekdo opazil. Ko ni bilo nikogar v spalnici, je izginilo med vpitjem in plesom nad 20.000 Din gotovine, hranilnih knjižic za 40.000 Din, več obleke in raznih drugih predmetov.

Skedenj pogorel. Na Pivku pri Naklem v bližini Kranja je pogorel posestniku Antonu Križnarju skedenj poln krme.

Smrtna nesreča z zastrupljenjem. V Ljubljani je zadela smrtna nesreča z zastrupljenjem od strupenih plinov iz koksa 18letnega zidarskega vajenca F. Godec.

Namesto venca na grob monsignora g. dr. Antona Jerovška je daroval neimenovani mariborski Dijaški kuhinji 50 Din.

Strašne posledice viharja - orkana. Na srednjemeriškima otokoma Kuba in Jamajka je divjal dne 10. novembra silovit vihar s hitrostjo 320 km na uro. Med orkanom je lilo kakor ob vesoljnem potopu. Po mestih in vaseh so opustošene zasebne hiše in javna poslopja. Največ je trpelo mesto Santa Cruz na Kubi, kjer je postalo od 4000 prebivalcev nad 2000 žrtev nesreče. Število vseh smrtnih žrtev na Kubi znaša 3000. Istočasno kot na Kubi je divjal orkan tudi ob obali države Njujork. Vsled silne plime je narasla voda ponekod 10 m visoko ter porušila vse, kar ji je bilo napoti. Na več km od obali v notrajnost je videti same razvaline, pod katerimi je pokopanih nešteto ljudi. Letoviški okraj Njujork, ki se nahaja ob obali, je bil po večini uničen. Na stotine letoviških hišic je odplavilo morje. Lažje obalne parnike je zaneslo 6—7 km preko morske obale na kopno, kjer so ostali razbiti na opustošenih poljih. — Istodobno kakor Ameriko orkan je obiskal Filipinske otoke tajfun, ki je povzročil velikanško škodo in je zahteval tudi človeške žrtve.

Veliko nesreča v Varšavi. Dne 13. t. m. so eksplodirali v Varšavi v neki pivovarni plini. Eksplozija je vrgla eno steno pivovarne na sosedno lesenno hišo, ki je pokopala med razvalinami 19 mrtvih, 17 pa je bilo ranjenih.

»Karitas«, najboljša posmrtninsko zavarovanje. Pojasnila daje ravnateljstvo podružnice Celje in glavni zastopnik Franjo Žebot v Mariboru, Loška ulica 10. Glej zahvalo gospe Marije Peršon.

Kratka zimska dubl-suknja »Mikado« 240 D
Tovarna oblek Stermecki. 1195

Mi vemo, da za Vaše pridelke skoro nič ne dobite. Zato Vam tudi mi damo blago za ceno, ki je primerna Vašim dohodkom. Pridite v Maribor, Gosposka ulica 10, k **Antonu Macunu**, in se tam prepričajte. Samo eden primer Vam dam in to je: Moška suknena obleka Din 189, moško zimsko suktnjo (štucer) D 240, ženski plašč 340 Din itd. 1110

Krajevna imena v mariborski okolici.

Občina Zrkovce.

Ime izvira iz Zarekove, ker je Drava svojčas tekla neposredno za vasjo, torej: vas za reko, kakor se to še sedaj jasno vidi. Slovenci smo to vas vedno imenovali in pisali Zrkovce, se tako v šoli učili, dokler ni dobil občinski načelnik leta 1925 uradni pečat, štampiljko z označbo »Zrkovci«. Kako je ta napaka nastala, nam ni znano; najbrže vsled kake napačne informacije, ali so pa donela dotičnemu referentu imena na levem bregu Drave, v Prekmurju, ki se v zelo mnogih slučajih glasijo na »i«, na primer: Križevci, Ivanjkovci, Puconci itd.

Poglejmo si, kaj pravi zgodovina in zemljepisje! V neki listini iz 17. stoletja, ki govori o kugi v Mariboru, ko je polovica prebivalstva izumrla in bilo več mestnih hiš brez stanovalcev ter lastnikov, so se naselili ljudje iz okolice, in imenuje listina izrecno ljudi iz »Zrkofzen« — torej še tedaj se je vas tudi pri Nemcih in uradno imenovala »Zrkovce«. Še le pozneje so Nemci ime vasi prekrstili v »Zwettendorf«, najbrž je to spakedranka iz imena »Zrkovce«.

Ako pogledamo imena naselbin na desnem bregu Drave, vidimo, da izvira njih označba več ali manj iz krajevnih vidikov, ne po imenu prvega naseljenca, kakor na levem bregu Drave. Torej Ruše, Pobrežje, Dolgoše, Hoče, Pivole, Dobrovec, Skoke, Zlatoliče, Rače, Cirkovce itd. Še Orožen ima za Dobrovec in Cirkovce (pri Pragerskem) pravilno obliko na »e«, kakor imenuje šematizem lavantinske škofije za leto 1930 občino pravilno »Zrkovce«.

Ako pogledamo uradno mapo te občine, ki je iz leta 1891, najdemo, da se imenujejo njeni posamezni deli: Griže, Groble, Podvodole, Gomile, Priloge, Sklavence (?), V travnkah — z zadnjo izjemo vsa imena na »e«, po krajevni označbi, katerih razlaga je povsem jasna. Zakaj bi se torej ne imenovala občina kot taka naenkrat »Zrkovci«? To je nelogično in kakor pokazano, povsem neosnovano. Ljudstvo rabi tudi »Zrkovce« in ne »Zrkovci«, ker odgovarja na vprašanje, kje je kdo doma:

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj zjutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejšnji večer 2—3 dražeje **ARTINA**. Dobijo se v vseh lekarnah. Vsebinska škatlice po Din 8.—

ARTINA

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

»v Zrkovcah« in ne »v Zrkovcih«. Torej Zrkovce, v Zrkovcah, iz Zrkov in ne iz Zrkovcev, kakor časopisi radi pišejo, n. pr. požarna bramba iz Zrkovcev, namesto iz Zrkovc.

Občina Dolgoše.

Kakor Zrkovce, je prejela tudi ta občina leta 1925 uradni pečat, štampiljko z označbo »Dogoše«. Slovenci smo dotlej pisali in je nas tudi šola tako učila pravilno »Dolgoše«.

Ime izvira iz »dolge goše«, kar je povsem jasno, ako se vas pogleda. Da je tukaj beseda pojma »dolg« in ne »do«, dokazuje tudi nemška označba občine. Nemci so imenovali vas: Lengendorf, Langendorf, nazadnje, do prevrata pa: Lehndorf — torej »dolg« in ne »do«. Dokler bomo Slovenci pisali »dolg« in ne »dog«, se mora ime občine pravilno pisati »Dolgoše«. Ljudstvo izgovarja navadno »Dugoše«, ker tudi ne izgovarja »dolg drog«, temveč »doug ali dug drog« — dokler bodemo v pismenem jeziku pisali »dolg drog« in ne »doug ali dug drog«, moramo tudi pisati: Dolgoše. Kakor pri občini Zrkovce navedeno, piše šematizem lavantinske škofije za leto 1930 »Dolgoše«.

Da je ljudstvo preje res pisalo »Dolgoše« in »Zrkovce«, moremo dognati, ako gremo na pokopališče teh dveh občin pri Devici Mariji v Brezju. Tam vidimo na mnogih grobnih spomenikih. X. X., posestnik v Zrkovcah, X. X., posestnik v Dolgošah.

Ker mislimo, da vendar ni dopustno, da bi v naši lastni slovanski državi sami pačili naša zgodovinska imena, apeliramo na uvidevnost in zgodovinski čut poklicanih faktorjev, da popravijo, kar je nepoučenost in morebiti površnost dotičnih prejšnjih organov zakrivila. Naj bo tukaj navedeno, da kaže Dimnikov zemljevid mariborske okolice šolo v Dolgošah, ko vendar tam ni nobene, je tudi ni bilo, temveč je šola pri Devici Mariji v Brezju, kateri kraj pa spada k občini Zrkovce.

Zahteve mesarjev in kmet.

(Dopis iz laškega okraja.)

Gotovo ima vsak stan pravico, da v njegovem imenu posameznik, ali pa na

skupnih zborovanjih izraža in pove svoje stanovske težnje. Tako so tudi mesarji na svojem zborovanju meseca oktobra v Mariboru stavili oblastvom svoje zahteve. Ker se pa omenjene zahteve ne tičejo samo mesarskega stanu, ampak nekatere zadevajo prav živo tudi kmetijski stan, naj mi bo dovoljeno, da kot kmet izrazim s kmetiskega stališča nekaj misli. Dolžnost pa ima naša Kmetijska družba, da zastopa tukaj kmetiske koristi.

Predvsem je treba ugotoviti, da naš slovenski kmet ne kolje doma goveje živine, ako ni v sili. Klanje goveje živine doma po kmetih se je vršilo po kmetih doma, in izključno za domačo uporabo še pred kakimi 60 leti in sicer po večjih kmetijah. (V mislih imam tukaj laški okraj, pa so bile podobne razmere menda tudi po drugod.) Živina je imela takrat še tudi nizko ceno in kmetje so prodajali vino, ki je še takrat rastlo v našem okraju. Kmet, ki je imel staro kravo, jo je proti zimi opital, zaklal in meso nasolil za poletje. Ako pa ni bilo doma take živine, je šel na sejem in kupil hrvaško bušo za 5 gld, jo porėdil in doma zaklal. Tako mi pripovedujejo stari kmetje. Ko so pa začeli proti koncu prejšnjega stoletja v našem okraju vsled trne uši hirati vinogradi in je v začetku tega stoletja goveja živina začela pridobivati na ceni, niso kmetje klali doma, razven v slučaju obolenja.

Klanje doma po kmetijah v večjem obsegu se je pričelo deloma lani proti jeseni, še bolj pa letos. Vzroka sta pred vsem dva. Izredno majhno popraševanje po goveji živini slabše vrste, kakoršna se kolje po kmetih s tem v zvezi izredno nizke cene in pa vsled suše pomanjkanje krme.

Glede prvega zroka, da mesarji malo kupujejo govejo živino slabše vrste, kakoršna se pa seveda po kmetih nahaja, je dejstvo. Prejšnja leta, ako sem hotel na sejmu prodati kravo staro 8—10 let, sem jo lahko prodal in sem prejel toliko, da sem lahko plačal davek, zavarovalnino in celo družino preskrbel za zimo z obutvijo. To je bilo v letih pred vojno in sedaj po vojni. Letos sem pa videl na sejmih, da se mesarji za tako živino sploh ne zmenijo, ker trdijo, da je uporaba mesa splošno silno padla. Ako pa mesar kupi tako živino, jo plača po 1 do 1.50 Din 1 kg žive teže. Sedaj pa lahko vsak izračuna, koliko prejme kmet za težko kravo, 400 do 500 kg. Niti za obutev za družino ne izkupi. Kje pa so drugi izdatki: davek, obleka, poprava poslopij! Koliko je kmetij, kjer sploh ni drugega za odprodati kakor kakšno goved. Kakor hitro se cena nekoliko dvigne, kmetje ne bomo klali doma.

Vzrok klanja doma je tudi letošnja suša. Saj morajo kmetje po hribovitih krajih že od avgusta naprej krmiti govejo živino s suhim senom. Sedaj, ko je dež namočil, je rasla edinole paša. Tudi leta 1931 je bila huda suša, vendar kmetje niso klali doma, ker se je živina lahko prodala. Vprašal bi mesarje: Kam naj gre kmet z živino, ako mu zmanjka krme, živine pa ne more niti za nizko ceno prodati? Ali naj jo odda konjederu?

Ni na mestu tudi zahteva, da mora pri vsakem zakolu živine meso ogledati živinozdravnik. Saj vidimo, da občinski mesoogledniki dobro vršijo ta posel. Gostilničarji tudi, ako koljejo svoje. Gostilničarji tudi, ako koljejo svoje. Če se pa cene živini dvignejo, pa kmetje itak ne bomo klali goveje živine doma.

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš. Še enkrat opozarjamo zlasti vinogradnike na predavanje, ki bo prihodnjo nedeljo dne 20. t. m., v učilnici sadjarske in vinarske šole o ravnanju z vinom s posebnim ozirom na pretakanje. Predmet bo obravnaval strokovnjak g. Franjo Vojsk, profesor na prej imenovani šoli. Ker imajo letošnja vina izredno malo kisline, zahtevajo posebne pažnje. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Ljutomer. Okrajna posojilnica v Ljutomeru sporoča cenj. vlagateljem, da med drugimi sprejema tudi depotne vloge po primernem obrestovanju, katere pa so kot take v polnem znesku vsak čas na željo vlagateljev na razpolago. Domači denar v domače zavode! Delaj, varčuj, množ!

Kmetijska nadaljevalna šola v Ljutomeru, ki je delovala že dve šolski leti v prostorih meščanske šole, bo tudi letos pričela z rednim poukom, ako se javi dovoljno število učencev iz občin Ljutomer, Noršinci, Stročja vas, Cven, Presika, Slamnjak, Kačeniščak, Cezanjevi, Stara cesta in Branoslavci. Vpisovanje se bo vršilo v nedeljo dne 20. t. m., ob 9. uri dopoldne v pisarni meščanske šole. Učenci pa se lahko javijo tudi pri svojih županah in do 23. t. m. še pri vodji v meščanski šoli. Posebno onim učencem, ki so v preteklem šolskem letu prvič posečali šolo, se priporoča, da se prijavijo ter dōbe na ta način pouk še tudi v ostali polovici učne snovi. Šola je namreč dveletna in vsa snov se predela v dveh tečajih. Slabe gospodarske razmere zahtevajo nujno, da poglobi in razširi tudi kmetijski mladenič svojo izobrazbo. Najboljšo in najcenejšo priliko za to mu nudi kmetijska nadaljevalna šola, ki je brezplačna. Pouk bi se tudi letos vršil ob četrtkih in sobotah popoldne in bi se pričel z nastopom stalnega slabega vremena, nekako v začetku decembra.

Cene in seimska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 12. novembra so pripeljali špeharji 74 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 12—13 Din, špeh po 13—15. Kmetje so pripeljali 8 voz krme po 95—100 Din, 1 otave po 100 Din, 1 lucerne po 120 in 2 slame po 65—70, 22 voz krompirja po 1—1.50, 7 voz čebule po 3, česen 8—10, 45 voz zelja po 1—2. Hren 6—8, jabolka 2—4, hruške 3—5, slive 3—4, grozdje 4—7, celi orehi 3.50—4, luščeni 16—18. Kostanj 1—1.25, pečeni 4—5. Žito je obdržalo ceno minulega tedna, istotako divjačina, perutnina in mlečni izdelki.

Mariborski živinski sejem dne 8. XI. 1932. Prignanih je bilo 13 konjev, 9 bikov, 119 volov, 422 krav in 8 telet, skupaj 571 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli vol 1 kg žive teže od 3.50 do 4 Din, poldebili voli od 2.50 do 3.25 Din, plemenski voli od 2.25 do 2.50 Din, biki za klanje od 2.25 do 3 Din, klavne krave debele od 2 do 3 Din, plemenske krave od 1.75

do 2.25 Din, krave za klobasarje od 1 do 1.25 Din, molzne krave od 1.75 do 2.25 Din, breje krave od 1.75 do 2.25 Din, mlada živina od 2.75 do 4 Din, teleta od 5 do 6 Din. Prodanih je bilo 263 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 4. XI. 1932. Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 309 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 60 do 85 Din, 7—9 tednov 110 do 150 Din, 3—4 mesece 180 do 250 Din, 5—7 mesecev 350 do 400 Din, 8—10 mesecev 450 do 550 Din, 1 leto stari 750 do 950 Din, 1 kg žive teže 6.50 do 7 Din, 1 kg mrtve teže 9 do 10 Din. Prodanih je bilo na tem sejmu 181 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 10 do 12 Din, II. vrste 6 do 8 D, meso od bikov, krav in telic od 4 do 5 Din, telečeje meso I. vrste od 12 do 14 Din, II. vrste od 8 do 10 Din svinjsko meso sveže od 10 do 14 Din.

Kmetijski mladenič.

(Besede kmetiskega fanta.)

Kmet je kralj, svoboden in neodvisen. Tako pišejo o nas učeni ljudje, nas povzdigujejo in zavidajo. Eno bi nam pa zamerili: nezavednost in neizobrazženost. Deloma tudi po pravici. Mi sami dostikrat premalo držimo na svojo kmetisko čast, včasih nas je celo sram, da smo kmetje.

Prvo, kar nam manjka, je samozavest. Če vidimo gospoda v lepi obleki, se nasproti njemu čutimo majhne ter si mislimo: ta je velik gospod. Vsi stanovni so enakovredni in enako potrebni in ni, da bi se eden nad drugimi poviševal. Če ne nosimo na sebi obleke po najnovejši modi, nas to ne dela še manj vredne od drugih. Posledica pomanjkljive samozavesti je tudi v tem, da najboljši zapuščajo naš stan, češ: kaj bom kmet! Največ bi moral delati, najmanj pa zaslužil. Res, povdariti moramo tu: kmet največ dela izmed vseh stanov. Ko pride nov 40urni delavski delovnik, kmet svojega delovnika ne bo znižal, prej zvišal. Krizo občuti naš kmet dovolj trdo in denarja ni za dninarje, ne za hlapca in dekla, ne za obleko. Naši mladi vidijo to trdo in težko delo in iščejo kruha drugod. Naše mladenke straši kmetisko trpljenje, pa hite v mesta služiti lažji (?) kruh. Tako ostajajo na domači grudi dostikrat slabši delavci in menda moramo prav temu dejstvu pripisovati, da naš stan tako počasi napreduje.

Fant, sin neodvisnega kmetiskega človeka, ali si res ne upaš biti kmet? Ali si ne upaš dvigniti na noge ta stan, ki danes še ni dovolj priznan? Dekle, hči svobodne kmetice, ali se res sramuješ svojega stanu? Slovenska kmetica, piše pisatelj Tavčar, tvoja je zasluga, da je naša zemlja ostala slovenska! Kmet je stebel države. Ali se nič ne zavedamo tega? Kaj pa, če ta stebel ni dober in trden? Čas je že, da se dvignemo, da povzdignemo naš stan na isto višino kot so drugi stanovni. Dveh

sredstev se moramo pri tem posluževati: izobrazbe in organizacije. Izobrazba je luč. Prižgimo jo, da bo svetica nam vsem. Kmetijska šola je velike važnosti. Res je draga, toda kdor zmore, naj gre. Denar, ki ga izdaš za kmetijsko šolo, se bo stoterno povračeval. Dosti je že pri nas bilo tečajev in predavanj, toda še premalo. Res, za vse se naša mladina bolj zanima, kot za svojo kmetijsko strokovno izobrazbo. V naših knjižnicah se bolj poredko najdejo kmetijske strokovne knjige. Če pa že so, leže navadno razmetane in zaprašene po policah.

Zdi se mi, da se delavci veliko bolj brigajo za svoje organizacije, zlasti za mladinske. Naša prosvetna društva imajo le bolj pred očmi splošno izobrazbo ter se posebej za strokovno izobrazbo kmetijske mladine ne morejo toliko brigati. Vendar morajo prav prosvetna društva biti težišče vsega našega dela, in posvečati bodo morala zlasti v bolj kmetijskih krajih kmetijskim vprašanjem in kmetijski izobrazbi velik, da ne rečem: pretežni del vsega svojega izobraževalnega dela. V organizaciji je naša moč. Tega ne moremo nikdar dosti povdariti. Kmetijski fant, kmetijsko dekle, ki ni organizirano, škoduje sebi in svojemu stanu. V naši kmetijski prosvetni organizaciji je mesta za vse. Osnujmo po naših prosvetnih in izobraževalnih društvih mladinske odseke: fantovske in dekleške. In potem na delo! Veliko smo že zamudili, ne zamujajmo več! V skupnem delu v naših društvih si gradimo novi lepši dom!

Naš kmetijski stan, povsod bodi upoštevan in spoštovan! Mladina kmetijska, vsa na plan, da zažari nam lepši dan! Sami si gradimo usodo boljše, sami kujmo si bodočnost lepšo!

OBČNI ZBOR PROSVETNE ZVEZE. Prosvetna zveza v Mariboru ima svoj občni zbor v četrtek, 24. novembra, v dvorani Zadrugne gospodarske banke v Mariboru. Začetek ob 10. uri predpoldne. Prošnja za polovično vo-

njo je bila že davno poslana v Beograd, do zdaj pa še ni prišel od tamkaj odgovor. Ako bo polovična vožnja dovoljena, bomo o tem naše člane obvestili potom »Slovenca«.

Št. Peter pri Mariboru. Ker znamo ceniti delo in trud našega prosvetnega društva »Skala«, ki praznuje letos 30letnico svojega obstoja in dela za pravo narodno, krščansko omiko in državljanstvo vzgojo, zlasti v težkem pred- in medvojnem času, pa še tudi sedaj, hočemo ta jubilej sicer skromno, a vendar dostojno proslaviti. Proslava se vrši prihodnjo nedeljo dne 20. t. m. po sledečem sporedu: dopoldne ob pol desetih bo v župni cerkvi pridiga (č. g. Kolenc), nato slovesna sv. maša za vse žive in rajne društvene člane. Popoldne ob dveh so večernice in po večernicah v samostanski šoli občni zbor, na katerem govori sl. nostno besedo tajnik KA, č. g. Kolenc. Nastopil bo tudi pevski in tamburaški zbor. Vse kar pri Št. Petru slovensko in katoliško čuti, in vsi, ki ljubite vero svojih očetov in jezik materin, pridite in udležite se za naš Št. Peter lepe in izredne proslave. Pa tudi pristopajte kot člani, da tako pomagata širiti pravo omiko in voditi šentpeterski rod po poti svojih prednikov, ki so skrbeli, da je Št. Peter bil in ostal katoliški in slovenski in kot tak zvest čuvar jugoslovanske misli, ki nam je ustvarila našo skupno domovino Jugoslavijo, ki ima v obmejnih katoliških Slovencih prav zveste čuvarje.

Remšnik. Bralno društvo namerava obhajati 400letnico turške sile in vprizori v nedeljo 27. t. m. popoldne igro »Turški križ«. Obhaja se ta dan tudi izseljeniška nedelja, kar pride v programu tudi do izraza. Vabimo vse domačine in sosede.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. Slomškovo proslavo bomo v naši društveni dvorani obhajali v nedeljo dne 20. t. m., ob treh popoldne, s petjem, deklamacijami, odersko sliko in govorom vlč. g. dekana Fr. Sal. Gomilška. Pridite v velikem številu, da proslavimo tega velikega sina slovenskega naroda. Vstopnine ne bo.

Št. Janž na Dravskem polju. Prosvetno društvo Št. Janž na Dravskem polju priredi v nedeljo dne 20. novembra, ob treh popol-

MR. BAHOVEC

Planinka čaj

Bahovec se posebno priporoča onim, ki trpe na glavobolu, izčrpanosti, neurejeni prebavi in motenih spominih.

Zavitek / Din 20 — v apotekah.

PLANINKA ZDRAVILNI ČAJ

dne v Društvenem domu priljubljeno igro: »Mlinar in njegova hči«. Prijatelji postenega razvedrila prisrčno vabljani!

Središče. Ljudski oder vprizori v nedeljo dne 20. novembra, ob pol sedmih zvečer krasno štiridejansko viteško igro »Zloba in zvestoba«. Nastopajo moške osebe v slikovitih viteških kostumih. Med odmori vas bo zabaval društveni tamburaški zbor. Pridite v obilnem številu!

Križevci pri Ljutomeru. Prihodnjo nedeljo, dne 20. novembra 1932, popoldne po večernicah gremo vsi v Slomškovo dvorano, kjer priredi Bralno društvo v proslavo 70letnice blažene smrti A. M. Slomška ljubko narodno igro »Pri kapelici«. Spored bo obsegal še slav. nostni govor o Slomškem in o 20letnici Slomškove dvorane, pevske točke in deklamacije. Križevčani, oddolžimo se spominu velikega Slovenca Slomška ter pojdemo vsi na proslavo.

Ljutomer. Prosvetno društvo vprizori v nedeljo dne 20. t. m., popoldne ob pol štirih na odru Katoliškega doma znano ljudsko igro s petjem v treh dejanjih »Krivoprisežnik«. Ta igra bo nudila lep gledališki užitek. Zvezje z vlaki so ugodne. — Običajni Miklavžev večer bomo imeli letos že dne 4. decembra popoldne. Polno smeha bo in daril. — Praznik Brezmadežne, 8. decembra, proslavimo s popoldansko Marijansko akademijo. V drugem delu te akademije vprizorimo najnovejši verski misterij »Slehernik«, ki bo za Ljutomer nekaj novega.

Polzela. Da ne bo kedo mislil, da sedaj, ko imamo svoj lastni Katoliški prosvetni dom, da počivamo. Ne, ravno narobe. Sedaj se je šele pričelo pravo življenje, ker dom nas vabi, dom nas kliče k delu. Pretečeni mesec je i-

Izum v fotografski stroki.

Fotografiranje je že davno razširjen ljudski sport, za razmero-ma majhen denar je danes že vsakomur omogočeno biti lastnik fotografskega aparata. Le malokdo ve, kako je treba s tem ravnati. Toda vprašanje pravilne osvetlitve je še dandanes navzlic ysakovrstnim mehničnim merilecem svetlobe, eno najzagonetnejših vprašanj v življenju ljubitelja fotografije. To vprašanje je sedaj dokončno rešeno po izumu znanega berlinskega fizika prof. Brunona Lange: Ta je zgradil merilec, ki spreminja svetlobne vrednote v elektri-

Bridka zgodba skopuha.

(Dalje.)

»Dobro, se ujema, gorje, če bi kaj manjkalo!«

»Ali že imaš za deco ričet kuhan?«

»Da.«

»Žena ga naj nese v sobo. Tebi pa moram še zaupati nekaj prav posebnega.«

Čaka, dokler bable ne izgine.

»Na trgu v kakem prav skritem kotu moraš najeti kovačnico. Preskrbi si še zalogo bakra, od katere ne smeš ničesar prodati, dokler te ne bo nekdo uprašal za baker iz Damaska. Še le tedaj ga boš slobodno prodal, pa le po najvišji ceni. Nadalje moraš jutri v Kalyan...«

Kričanje je slišati.

Da se razločiti:

»Otroka sta utekla skozi okno! Skozi okno!«

Rama čuje divjo kletvico, kako beže ven. —

Hitro je treba nekaj ukreniti.

8

Pritisne na zapah pri vratih, vrata se odpro. Poslušaj, poluka v sobo, ki je prazna.

Pograbi. Sito za roko, hiti skozi sobo, da bi se kam skrila. Spodaj pred vrati trčita skupaj Omarjem, ki je domneval ubežnika na dvorišču. Zagrabi oba in pritisne glavi obeh v svojo favdasto obleko, da bi ne mogla vpiti na pomoč.

»Ju že imam!«

Z motvozom, ki jima je pomagal v svobodo, ju zvežejo in vržejo nazaj v jetniško sobico.

»Šefkija, teslo nerodno, ki si lenuharil cel dan, preskrbi opeko, apno in pesek!«

Sluga odbrzi, njegova žena odstrani črepinje.

»Šefkija, okno popolnoma zazidaj! Luknje zameči!«

Po lestvi se vspne do okna, v sobi zavladata tema.

»Tako, sedaj pa jejta!«

Razvežejo otroka.

»Sklede proč!«

melo Katoliško prosvetno društvo svoj redni občni zbor. Odseki društva prav živahno delujejo. Fantovski odsek ima vsak četrtek zvečer fantovski sestanek, za Božič pa ima na programu, da vprizori igro »Mlinarjev Janez«. Dekliški odsek ima vsak mesec svoj dekliški sestanek.

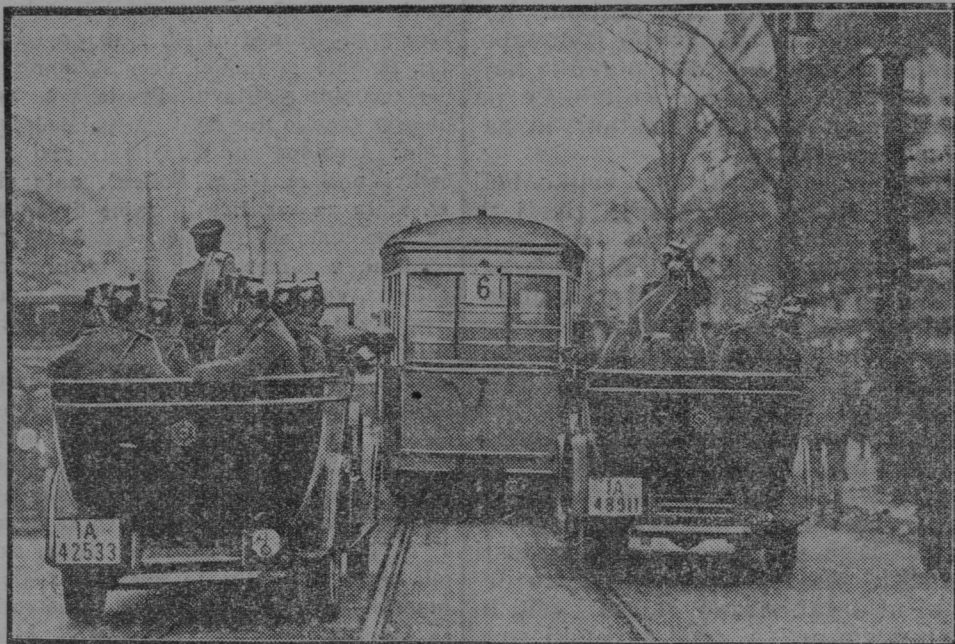
Vojnik. Naši vrli, izobrazbe željni fantje so si pred kratkim osnovali svoje pevsko društvo. Sicer se je podoben moški zbor osnoval že lansko leto v Škofjivasi, pa vsled raznih ovir ni dolgo vzdržal. Občudovati moramo veliko požrtvovalnost teh naših pevcev, ki po 1 uro daleč prihajajo redno k pevskim vajam. Zbor vadi učitelj meščanske šole g. M. Vauda. Za predsednika so si izbrali vrlega fanta M. Lebarja. Novemu pevskemu društvu želimo vsestranskega napredka. Fantom pa kličemo: Le vztrajno naprej!

Št. Andraž pri Velenju. Požrtvovalnost in vztrajnost diči igralce našega Katoliškega prosvetnega društva. To so zlasti pokazali, ko so se pripravljali na dramo iz svetovne vojne »Rožmarin«. Navzlic temu, da so bili podnevi vpreženi v trdo kmetsko delo, se zvečer niso ustrašili deževnega vremena ter slabega in dolgega pota ter so prihajali redno in točno k vajam. Njihov trud je bil bogato poplačan v nedeljo dne 6. novembra, ko so igro vprizorili. Dvorana Društvenega doma je bila nabito polna gledalcev, zlasti mnogo jih je prišlo iz sosednjih župnij. Tokrat so igralci pokazali, koliko so se naučili v 14 dneh. Podali so svoje vloge tako dovršeno in s takim doživetjem, da je bilo občinstvo neravnost očarano. Najlepše pa sta igrala gđc. Tončka Triglavova v ulogi Renčakovne Lenke ter g. Ferdo Zajc v vlogi Gašparjevega Toneta, v kojoj je položil toliko resničnega življenja, da nobeno oko ni ostalo suho. Še onim našim možem, ki so okusili, kaj je vojno gorje, pa se nikoli ne pokažejo žalostne, se je prikradla solza v oko, ko jim je igra obudila spomin na one prežalostne čase. Da je prireditev tako dobro uspela, gre največja zahvala g. Jožku Brunšku, ki je igro režiral in dajal vsa scenerijska navodila. Mnogo pohvale je žel tudi tamburaški zbor, ki pod vodstvom društvenega knjižničarja g. Toneta Praprotnika izredno dobro napreduje. — Na splošno željo občinstva se igra ponovi v nedeljo dne 20. novembra, ob treh popoldne v na-

šem Društvenem domu. Ponovno nastopi tudi tamburaški zbor. Tokrat vljudno vabljeni vsi, zlasti še tisti, ki se prve predstave niso udeležili. Torej dne 20. novembra na svidenje v Društvenem domu!

Medija-Izlake. Naše Prosvetno društvo je imelo zadnjo nedeljo svoj redni občni zbor, na katerem je bil izvoljen stari odbor z č. g.

župnikom na čelu. Prvotno bi se imel vršiti meseca avgusta, a je bil od sreskega načelstva prepovedan radi nekega nedostatka. Gosp. F. Osolniku, župniku v Izlakah, se imamo tudi zahvaliti, da ima naša dvorana tako krasno električno razsvetljavo, ki je povsem njegova zasluga. Želeti bi bilo, da bi tudi inteligenca sodelovala v društvu.

Tik pred volitvami so imeli v Berlinu prometno stavko. Na sliki vidimo tramvajski voz, katerega ščitita pred napadi stavkujočih z obeh strani s policisti napolnjena avtomobila.

Fantom v svarilo!

(Dopis iz Pišec.)

Rad bi vam napisal kaj veselega, g. urednik, pa kaj, ko ne morem. Saj smo pred kratkim obhajali vseh mrtvih dan in misel na smrt nas je vse prevzela. Posebej še, ko so se naši nerazodni in mladoletni fantje napili in na same Vse svetnike med seboj plačevali baje stare račune radi deklet in te nesrečne ljubezni. Saj se še jim mleko skoraj včasih cedi iz nosa, pa že mislijo na deklet, ljubezen itd. Pa kar vem, da se bo kdo

obregnil: »Ljubezen je bila, ljubezen še bo, ko tebe in mene na svetu ne bo.« Dobro! Ali pri vsem tem bi naj ti zaljubljeni pustili človeško življenje pri miru. Pa ga niso. Seveda, Boga preklinjati, svete obrede zaničevati in zasmehovati ter službo božjo motiti, to je danes posel nerazodnih in ošabnih mladih kričačev. Pri tem pa jim ni sveta niti zapoved božja, niti človeško življenje.

In zgodilo se je pri nas na Vse svetnike. Gruča fantov je smešila popoldne na pokopališču svete obrede ter se obmetavala že vinjena z nelepimi izrazi.

»Mogoče še en teden in potem vaju bom že naučil olike v Gudjeratu!«

Vrata zabije. Fantek in dekletce sta zopet ajetnika.

Askir, čarovniška rastlina.

Čas poletnega vetra monsuna se je približal.

»Monsun je tu!« je pozdravil Mohamed svetnika s hriba.

»Da, še danes moramo po korenino. Počakajva, dokler se ne vrmeta pridigarja. Omar nas lahko odpelje v avtomobilu. Ni veliko manj nego 100 km. Lahko bi se peljali tudi po železnici, a boljše je, da nas nikdo ne opazuje.«

Z načrtom je bil svečenik zadovoljen, prav nič se ni več bal, da bo moral deliti skrivnost z večimi.

»Izdal ti bom tudi prostor, da boš lahko vsikdar našel dragoceni askir, tudi tedaj, ko že mene davno ne bo več na svetu. Askir raste pri Kalyanu na griču in to je edini prostor, kateri je meni znan v Indiji.«

Pridigarja sta prišla in Omar je bil koj pripravljen, da preskrbi avto. Ves radosten je vstopil Mohamed in njegove dobre volje ni niti skalicilo dejstvo, da je moral iz svojega žepa poravnati olje in bencin.

Z veliko brzino so dospeli na cilj in pustili voz v Kalyanu.

»Moramo naprej peš in skrbno paziti, da nam ne bo nikdo sledil.«

Mohamed si je celo okolico natančno ogledal, da bi ob prihodnjem monsunu našel sam pravo mesto. Vsi so bili razigrani in niti eden se ni drznil, da bi bil prekinil svetost trenutkov s kako besedo.

»Mohamed, ta-le hrib se imenuje Hadji Malangs in tega si moraš dobro zapomniti.«

Modri je le rahlo šepetal, Mohamed je zadovoljno kimal. Hrib je bil strm in pot težavna. Hudo je prijel navkreber modrega. Na sredini strmine je postal, segel globoko po sapo in rekel slovesno:

ko in kaže čas osvetlitve s takšno natančnostjo in tako preprosto, da ravna lahko otrok z njim. Majhne in večje pogreške, ki so jih dopuščali dose-danji svetlomeri zaradi zmotljivosti človeškega očesa, so absolutno izključene. Princip na katerem temelji ta Langejev svetlomer, je tako enostaven, da je naravnost čudno, da ni še nihče prišel nanj. Svetloba s predmeta, ki ga hoče človek posneti, pada v majhni škatljici skozi zbiralno lečo na svetlobno staničo, v kateri se svetloba spremeni v elektriko, kakor pri televiziji in v aparaturi za zvočni film. Stanica je v zvezi s kazalcem, ki

Razšli so se še dokaj mirno. Ko pa so zvečer pri Travnkarjevih zmolili dva dela rožnega venca, je potrkalo na okno. Bilo je krog 23. ure. Plevnik Jožef je namreč pričel klicati Travnkarjevega sina ven. Vsi so bili proti odhodu sina Franca od doma to noč in ob tej uri. Pa nič ni pomagalo. Še brat Tone se mu je pridružil. In šli so v vas: Tone in Franc Travnkar, že omenjeni Plevnik in Jožef Zorčič. Prva pot jih pelje k bratu Travnkarjevih, da bi pri njegovem gospodarju poslušali radio. Ker pa so tam že spali, so se podali proti Sv. Urhu v vas. Franc Travnkar, mi zarski pomočnik, je ostal sedaj zadaj, da bi pri bližnji hiši dobil ognja, da si prižge cigareto.

V tem pride proti gruči Plevnikov brat Tone. Jožef Plevnik svojega brata baje že dalje časa ne more videti. Zato je sedaj nahujskal družbo, ki se je v njej nahajal, na njega. In res jih je Tone Plevnik skupil s palico od Zorčiča, ki mu jo je dal Jožef Plevnik v roko. Tone Plevnik je zbežal, a Jožef, brat njegov, se je začel sedaj znašati nad ostalimi: »Kdo je udaril mojega brata?« Vse prigovarjanje ga ni pomirilo. Izjavil je še, da je bil njegov brat pač nor, da je bežal, on tega pač ne bi storil. V tem se družbi zopet pridruži Franc Travnkar. Na zadnje Plevnikove besede dostavi: »Mi trije bi te že pošteno naklestili.« V tem se obrne Plevnik proti njemu, a on ga sune od sebe. Črez par trenutkov pa se Plevnik zaleti v Franca Travnkarja in ga vrže po strmini ob kolovozu ter zbeži. Napadeni zavpije: »Primitte ga, z nožem me je!« Ali ostala dva sta hitela pomagat ranjencu. Postavila sta ga na noge, da ga vodita proti domu. Pa ni šlo, ker je ranjenec tako oslabil, da se je kar sesedel. Hitro sta oskrbela voz pri bližnji hiši za prevoz v bolnico. Komaj pa privozijo mimo Travnkarjevih, ranjenec že ni več domačih spoznal. In ne daleč od domače hiše je podlegel rani.

Rana je bila strašna. Rezilo je predrlo žilo odvodnico in debelo črevo ter

šlo do hrbtenice. Smrt neizbežna, kakor je ugotovila obdukcijaska komisija. Zločinec je dejanje mirno priznal. Pravega izgovora seveda nima. Glavni krivec pa bo gotovo pijača. Tako! Ko obhajamo spomin smrti rajnih, nas pretrese taka grozna novica in smrt. Oh, ta mladina! Kam bomo pač prišli, če bo mladina le mislila na pijačo, moderno ljubezen in nož, vse kar je pa božjega pa sramotila in preklinjala ter blatila. Zopet vzgled, kam drvimo, če bo naša mladina vzgojena brez Boga!

Remšnik. (400letnica turških grozot.) Grozni Turki so tudi tukaj hodili in pri umikanju v svojo domovino leta 1532 tukajšnje cerkev opustošili. Ta opomba v remšniški kroniki kliče sedanjemu rodu o 400letnici grozne nesreče za te kraje in takratne naše prednike, kakor tudi na veliko hrabrost, junaštvo ter versko gorečnost tedanjega rodu. Kronika pravi dalje, da je že dne 16. oktobra 1535 lavantinski škof Filip cerkev na Remšniku na novo posvetil in pokopališče kakor tudi dva oltarja, ter blagoslovil tri vonove in birmal okrog 100 otrok. To da sklepate na gorečnost in požrtvovalnost vernikov v tistih groznih časih.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Letos pa lahko rečemo: Veliko smo ga pridelali, namreč vinskega in jabolčnega mošta. Če bi ga pa bilo malo in še povrh kisel, bi pa rekli: Takega nam je Bog dal. Res se na več krajih že sliši nevolja, češ, da je mošta preveč, sadja preveč, posode pa premalo. Tudi naše ženske so v velikih skrbeh. Pravijo namreč: Kaj bo letos, ko je toliko pijače. To se nam bo najbrž slabo godilo, če imajo moški toliko amerikanca, tukle in šmarnice. Pa upajmo, da bodo znali naši moški darove božje zmerno uživati in da tako po naših družinah ne bo prišlo do kakih pretresljivcev in hujskih nemirov. — Saperlot! Na našem cerkvenem koru pa se zadnje tedne naši pevci prav dobro postavljajo. Dobili smo namreč novega, navdušenega in požrtvo-

valnega organista v osebi g. Ernesta Majhenič, ki je zbral okrog sebe že do kakih 30 pevcev in pevk, ki se tudi tedensko večkrat vadijo v petju. Res je, da je še z našim novim cerkvenim zborom, kakor z novim moštom v sodu, kjer še vse kipi in vre. Vendar pa, če bo šel naš novi pevski zbor po tej začrtani poti in redno imel pevske vaje, bo pa znal sčasoma postati še prav nevaren tekmeč marsikateremu sosednjemu cerkvenemu zboru. — Hm! Tudi Trojičani kaj premoremo, če si pošteno zavijamo rokave in si pošteno pljune-mo v roke.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Fantje prosvetnega društva so nam vprizorili kaj lepo, resno in pretresljivo igro »Zloba in zvestoba«. Podali so jo prav lepo in je le velika škoda, da mnogi ljudje resne in lepe igre še vedno ne znajo prav gledati in poslušati ter s tem še druge spravijo ob pravi užitek. Fantje so tudi sklenili, začeti zdaj z rednim delom v fantovskem odseku. Tako je prav: le složno vsi iz cele fare! Katoliško prosvetno društvo si je na občnem zboru izvolilo nov odbor: želimo mu korajže in uspehov pri delovanju za oživiljenje društvenega dela! — Po daljšem bolehanju je umrl znani kmet Jožef Frank v Sv. Lovrencu. N. v m. p.!

Št. Jernej pri Ločah. Pri nas je v 51. letu svoje starosti umrl g. Gašpar Paulič, brat našega župnika vlč. g. Petra Paulič, katere-mu je vsa leta zvesto in požrtvovalno vodil gospodarstvo. Pogreb je bil v pondeljek dne 14. t. m. dopoldne. Naj v miru počiva!

Gajovci niže Ptuja. To poletje je dal postaviti kmet Franc Rižnar, po domače Mihalek, lepo kapelo, ki je gotovo najlepša in največja na Ptujskem polju. V zvoniku ima tudi 40 kg težek zvon. V nedeljo dne 23. oktobra popoldne ob treh je bila ob veliki udeležbi ljudstva slovesna blagoslovitev lepo okinčane kapele po domačem šmarjetskem župniku g. konz. svetniku Šketa ob asistenci g. kaplana. Najprej je blagoslovitelj v daljšem pomembnem govoru omenil, da je kapela presv. Srca Jez. sad zaobljube, ki jo je storil sedanji gospodar Franc takrat še mladenič in vojak podčastnik v svetovni vojski na soški fronti v tistih strahotnih dneh in pozneje v italijanskem ujetništvu. Nato je bila blagoslovitev kapele, potem pa posvetitev zvona, ki nosi ime botra

se premakne na kazalni plošči tem bolj, čim močnejša je svetloba in po njej posredno fok, ki nastane v stani-ci. Dva upora skrbita za to, da je mogoče upoštevati občutljivost plošče in zaslon ko pritisk na gumb in kazalec pokaže mehanično absolutno točno osvetlitev.

Švicarji elektrificirajo.

Uprava švicarskih zveznih železnic namerava v prihodnjih letih elektrificirati še 400 km svojega železniškega omrežja. Ker bo tako obsežna elektrifikacija zahtevala precejšnje električne energije, bo uprava začela graditi najprej veliko električno cen-

»Mohamed, bližamo se prostoru, kjer bomo našli čudežno rastlino.«

Komaj je izrekel te besede, je nastala tišina, vsi so šepetali sure iz korana. Modri je korakal preplašenega obraza naprej. Strah, presenečenje, jezo, vse to je čital Mohamed z njegovih potez in je postal še sam nemiren.

Pot je vodila mimo pečine, ki jim je zapirala razgled. Modri je hitel naprej. Mohamed in pridigarja so mu sledili.

Zagledali so starega moža, kateremu so gledali izpod turbana srebrnobeli lasje. Klečal je in molil iskreno.

»Pes!« je nahrulil modrega. »Kako se drzneš pripeljati seboj te ljudi in me motiti v pobožnosti? Mar ti hočeš izdati dragoceno skrivnost?«

Modri, na videz čisto potrj, je odgovoril zelo spoštljivo:

»Poslušaj, oče vse svetosti! Prikazal se mi je prerok in mi razodel, da so moji dnevi šteti tukaj na zemlji. Skrivnost naj predam temu le svetniškemu možu, taka je želja prerokova...!«

»Lažeš, pes!« ga je strastno prekinil starec. »Lažeš! V obraz ti povem, da si lažnjivec! Tvoje prostaško obnašanje, tvoje blebetanje in prosjačenje te razkrinkuje! Dragoceno zelišče ne bo nikdar več tvoja last! Skrivnost je bila zaupana od preroka meni, jaz jo bom branil in četudi s svojim življenjem! Askir bom proklel in v tvoji roki ne bo pomenil več nego navadna trava ali detelja.«

»Tvoje prokletstvo ti ne bo koristilo«, je vpil modri in še bolj vneto: »Nič me ne more zadržati, da bi ne sledil povelju prikazni. Hočem in zahtevam zelišče, dobil ga bom!«

»Nikakor ne, pasji sin! Od Allaha prokleti! S svojim življenjem bodem branil rastlino pred tvojimi požrešnimi prsti!«

Modri je spregovoril s krepkim glasom:

»Svarim te! Hočem in moram imeti askir. Ako se braniš ter ustavljaš, delaš to na lastno nevarnost in proti volji preroka!«

»Ne, moram te posvariti! Prerok je z menoj! Nevarnost preti tebi!«

Vincencija. Zatem se je zmolilo litanije presv. Srca Jezusovega in pevc: so zapeli par pesmi, s čim je bila blagoslovitev končana. Tedaj so še potegnili v zvonik zvon, ga namestili, in kmalu nam je prvič zadonel njegov mili glas ter nas opomnil, da ne smemo misliti samo na ta svet, temveč tudi na večnost. S tem je bila lepa slovesnost zaključena in ljudje so se razšli. Povabljeni sorodniki, prijatelji in sosedje pa so v prazničnem razpoloženju v gostiteljevi hiši se spomnili tudi potrebne nove bogoslovnice ter zbrali kot spomin na to slovesnost 170 Din ter znesek potom župnega urada poslali na pristojno mesto. Darovalcem stoterni Bog plačaj, gostiteljema gospodarju Francu in njegovi skrbni ženi Neži pa Bog daj, da bi po prestanem trpljenju trdega dela in varčnosti ter izpolnjeni obljubi še mnogo let srečno gospodarila na lepo urejenem domu, ki je gotovo najlepši daleč na okrog ter v družbi svojega dobrega strica in dedeka tudi lepo vzgojila svojega otroka!

Mesini vrh pri Ptujju. Malokedaj se oglasi v naši občini bela žena smrt, pa kadar se oglasi, zadene tembolj živo. Na Vernih duš dan nam je vzela po težki bolezni predobrega mladeniča, 22letnega Preložnik Rudolfa. Triletna bolezen sušica mu je pretrgala nit življenja, ki je bil edini up žalobnih starišev. Umril je bogoudano. Saj so mu lajšali trpljenje predvsem oč. gg. patri Mirko in Konstantin z večkratnimi obiski. Pri odprtem grobu je g. pater Konstantin govoril v srce segajoče poslovilne besede. Tudi prijatelji pevc: so se rajnega spomnili s prelepimi poslovljnimi žalostinkami. Koliko spoštovanje in priljubljenost je užival, je pokazal veličasten pogreb, katerega so se udeležili pokojnikovi prijatelji celo iz Maribora, Sv. Urbana, Podčetrka in od drugod. Vsem najprisrčnejša zahvala! Rajni naj počiva v miru, preostalim naše prisrčno sožalje!

Velika Nedelja — Trgovišče. Pretekli mesec nas je za vedno v tej dolini solz zapustila naša preblaga vaščanka, sosedna in predobramati kmetica Alojzija Kumer iz Trgovišča. Dopolnila je 50. leto starosti in 25. leto zakonškega življenja. Ves označeni čas svojega življenja je rajna skrbno in neumorno delala, molila, trpela in skrbela za svojo družino. Bila je dobra žena in skrbna mati svojih otrok,

katere je vedno navajala k lepemu krščanskemu življenju. Rajnica je bila blaga duša napram trpečim, smilil se ji je vsak, ki je potreboval pomoči in mu je rada priskočila na pomoč. Ohranimo jo za vedno v spominu z molitvijo. Težko prizadetim in žalujočim naše iskreno sožalje!

Ljutomer. Gospa Fr. Brandlova, goslarška umetnica iz Maribora, priredi v nedeljo dne 27. t. m. v sokolski dvorani popoldne ob treh koncert. Sodeluje tudi koncertna pevka gospa prof. L. Vedralova iz Maribora in mladinski pevski zbor naše Glasbene šole pod vodstvom gospe prof. M. Zacherlove iz Maribora. Pridite, ker bo vstopnina zelo zmerna, da slišite umetno sviranje na gosli, umetno solopetje in naše male slavčke, ki pojejo enoglasne, dvo- in troglasne pesmi. Več na vabilih!

Št. Vid nad Valdekom. Malo kaj se sliši od nas. Da živimo, evo nekaj novic! Imeli smo pred kratkem obenem kar tri mrliče in tri poroke. Med drugimi se je poročil predsednik tukajšnjega Prosvetnega društva Jožef Zajamski z Ivanko Mrakovo. — Umril je Mihael Ramšak, v 74. letu svoje starosti. Za nove zvonove je mnogo prispeval. Zadel ga je kap. Njegovi domači so mu priskrbeli lep pogreb. Istočasno smo pokopali dobrega gospodarja in vzornega očeta Tomaža Megalec. Skoro eno leto ga je mučna bolezen priklenila na bolniško posteljo, pa je vse trpljenje prenašal z največjo potrpežljivostjo. Bil je začasa Avstrije zaveden Slovenec in povsod značajan krščanski mož. Izpolnil je 77. leto starosti. Njegovega pogreba se je udeležila skoro cela župnija. Prihiteli so znanci in prijatelji od blizu in daleč. — Za vse svetnike in spomin vernih duš so župljani grobove svojih rajnih zelo lepo okrasili. Celu pokopališče je bilo v zlahtnih krizantemah in pokrito še z drugimi cveticami, ki jih le najdemo pri kakem mestnem vrtnarju. Za cerkvenega ključarja pri župnijski je postavljen 28letni samski posestnik A. Štinek, po domače Kun, pri podružni cerkvi sv. Ruperta pa dolgoletni, za vse dobro vneti šentvidski župan Jožef Meh, po domače Legner. Cerkvenokonkurenčni odbor je začel s popravili pri župnišču in gospodarskih nadarbinskih poslopih.

Polzela. V nedeljo dne 20. t. m. se vrši na gori Oljki zahvalna služba božja za vse do-

brotnike, ki so z veliko požrtvovalnostjo pripomogli, da se je naša, po požaru uničena cerkev na gori pokrila. Tudi zvonovi, kateri še ležijo na tleh, se bodo ta dan dvignili in zazvonili v zahvalo vsem darovalcem in dobrotnikom.

Podčetrtek. Gospod urednik, Vi se nam smilite, ko poročate same žalostne novice, oziroma jih Vam pošiljajo drugi. Hvala Bogu, da je pri nas drugače in le želimo, da bi še v nadalje tako ostalo. Naši fantje so pridni in pošteti, kakor tudi dekleta. Fantje imajo celo svoj moški pevski zbor, kjer že prav dobro delajo. Tako so na vernih duš dan zapeli že prav dobro na pokopališču »Oj, Doberdob«, tako da so bili vsi presenečeni, pa tudi ganjeni. To nedeljo pa so se celo oglasili v cerkvi in zapeli pod vodstvom tukajšnjega g. organista lepo Marijino pesem v največjo zadovoljstvo. Tako je prav, pravijo naši ljudje in rečejo: fantje, le oglasite se še kaj! Vas, gospod urednik, pa prosimo, da nam pripeljete kakega vinskega trgovca, ker imamo letos tu silno dobro kapljico.

Sv. Vid pri Planini. Poznam precej gorskih župnij in jih nehote primerjam z našo župnijo. Moram trditi, da naše ljudstvo ni zastalo ljudstvo, čeravno gospodari na planinah 319 m nad morjem. Brez vse hvale lahko trdim, da je bil Št. Vid pred nedavnim časom torišče živahnega prosvetnega udejstvovanja. Če je za hip to udejstvovanje umrtvelo, so pač v največji meri krije razmere, gospodarske in druge, ki so zajele današnjo dobo. Imel pa je Št. Vid seveda tudi v besedi krepke delavce, ki so nas zapustili. Vsi vemo, da še mnogo dela čaka vse, da bomo morali vsi storiti mnogo več, kakor je naša dolžnost. Preko današnjih razmer je težka pot, naša pot pa bo pot dela kljub težkim razmeram. Pijančevanja pri nas, hvala Bogu ni, ljudstvo je mirne narave. Današnje razmere in stališče kmeta je v resnici težko. Edina pot do boljših dni je res izobrazba širših narodovih plasti in srčna kultura. Brez srčne kulture bo svet, ki drvi navzdol, propadel. Kultura srca je potrebna nam vsem. V slovenskem narodu sem našel veliko miline in kulture srca. Treba je pač to najlepšo cvetko zalivati in gojiti v srcu poedinca in v srcu množice, in to je naša naloga v bodočnosti.

Brez nadaljnega obotavljanja je korakal modri proti mestu, na katerem je rastlo čudatvorno zelišče, katero je opazil Mohamed še le sedaj in se je pripravil, da ga izpuli.

Starec se je pognal kvišku, razprostrl roke proti nebu in zaklical:

»Podeli mi moč, veliki prerok, da se borim s tem bogokletnim človekom!«

Odvrgel je široki pas, strgal si je dolgo obleko s sebe in jo pognal ob stran.

Mohamed je zrl na prizor, kakor bi ga bil kedo oplazil po glavi. Sedaj še le je opazil, da je razgaljeni starec prav krepak mož, njegove roke so pričale o moči in delu. Dičila so ga široka pleča, prsa in napete mišice. Zgledal je liki rokoborec, ne pa kot od spokornega življenja oslabeledi duhovnik. Njegovo telo se ni ujemalo s starostno glavo. Prerok je storil velik čudež, ko je podaril starcu orjaško moč. Mohamed je trepetal od strahu.

Starec se je pognal v sključenega modrega, ga privil z mišičastimi rokami na prsa, ga dvig-

nil od tal in četudi je cepetal z nogami, ga je odnesel na stran in ga vrgel z veliko močjo po pobočju navzdol.

Modri se je prekotalil preko trave in grmovja, preko panjev ter kamenja in obležal spodaj.

Starec je pogledal za njim z odločnim namenom, da ponovi isti poskus napram ostalim, ki so jo pa rajši prostovoljno odkurili po pobočju.

Zadeli so na modrega in se ozrli v strahu po preganjalcu. S prekrizanimi rokami je stal na skali in je pošiljal za begunci cel veletok psov in kletvic.

Še le po večerji je prekinil modri neznošno tišino:

»Mohamed, danes nas je oplazil prerok z udarcem usode. Nikakor pa nas ni zapustil. Navdahnili nas je z mislijo, naj krenemo na drugo pot, ki bo uspešnejša.«

Napravil je pomemben odmor, ki je poživil Mohamedova upanja in pričakovanja.

(Dalje sledi.)

tralo. Centrala bo stala ob velikem dolinskem jezu, nad katerim bo 9 km dolgo in poldrug km široko zbiralno jezero, v katerem bode zastajalo 26 milijonov kub m vode. Zajezili bodo namreč reko Etzel v bližini Einsiedla v kantonu Schwyz. Tako nastalo novo jezero bo ležalo 100 m nad morjem. Vsa dela za tako zgraditev velikega jezu in elektrarne, bodo stala 62 milijonov švicarskih frankov.

Inserirajte!

Pisace. Kriza pa taka! Pa smo zvedeli, da je naša Kmečka hranilnica in posojilnica kupila od gospe Roze Kostevc, posestnice v Pišecah, te dni dvorano. V kratkem misli nova lastnica dvorano deloma popraviti, a na spomlad jo preurediti za namene, v katere jo je kupila. Čuje se tudi, da v prenovljeni dvorani dobi dom Katoliško prosvetno društvo s svojo bogato knjižnico. — Knjige prosvetne knjižnice pa so že sedaj članom na razpolago vsako nedeljo in praznik po rani in pozni sv. maši. In tudi, ko se knjižnica preseli v novi dom, bo tako. Zato, člani, pridno segajte po knjigah v tem dolgem zimskem času! Tako boste ga najlažje preganjali pri dobri knjigi. Saj naša prosvetna knjižnica vsebuje veliko lepih in nekaj tudi novih knjig. — Davica naš zopet preganja. Lotila pa se je naših najmlajših. Javljenih je več slučajev obolenj. Toda večino bolnikov smo spravili v Brežice v bolnico, da nam jih tam ozdravimo. Ali enega, Franca Varleca, je že davica uničila. Bog daj ostalim skorajšnje okrevanje! — Vinska kupčija se je že pričela. Upamo pa, da bo še živahnejša sedaj, ko se je v moštu skopala Martinova gos. G. urednik, na uho pa vam zaupamo, da nam je od 10. na 11. t. m. ponoči nekdo ves mošt pokradel. Varnostne oblasti so že na delu, ki iščejo zlikovce. Bojimo pa se, da bo ves njih trud zastoj. In to se nam zgodi sedaj, ko se je kupčija tako lepo razvijala in so cene rastle od 2.50 Din naprej za liter. Bomo pač mogli sedaj začeti trgovati z vinom. Morda homo pri njem imeli več sreče.

Zagorje ob Savi. Zadnji sejem je bil zelo živahen, bilo je dosti živine, pa tudi kupec se je lahko našel. Opaziti je bil precejšen dvig cen pri boljši živini. Na svoj račun so prišli seveda mesarji in razni prekupčevalci.

Mohorjeve knjige prihajajo.

Če bi hoteli odgovoriti na vprašanje, kaj je največja zasluga Slomškova za naš narod, bi dobili različne odgovore. Nam se zdi prav posebno koristna in znamenita ena velika misel, ki jo je sprožil Slomšek: ustanoviti Slovencev družbo, ki jim bo izdajala knjige tako po ceni, da si bo knjiga utrla pot v zadnjo gorsko kočo. Iz te Slomškove misli se je rodila Mohorjeva družba, za katere ustanovitev je on prispeval 500 goldinarjev takratnega denarja, kar je bilo takrat več vredno nego danes 10.000 Din. Poseben božji blagoslov je vedno počival nad to ustanovo. Nad 80 let že razpošilja Mohorjeva družba med Slovence v vsaki jeseni na tisoče in stotisoče knjig, ki sejejo povsod, kamor pridejo, semena veselja in pouka.

Letos ima Družba 55.011 udov, za 6837 manj nego lansko leto. Kriza torej tudi Mohorjevi družbi ni prizanesla, vsaj po nekaterih krajih ne. Z največjim veseljem pa moremo ugotoviti, da je tudi letos lepo število takih župnij, kjer je število mohorjanov kljub slabim časom poraslo. To je najboljši dokaz, da smatra naš narod mohorjevo knjigo za nekaj tako potrebnega, da si rajši še bolj pritrjuje drugod, nego bi se odrekel knjigi.

Nad 300 slovenskih izseljencev bo dobilo letos mohorske knjige, čeprav jih niso naročili. Marsikje namreč v tujini ni poverjeništvu za Mohorjevo družbo, pa se ljudje ne morejo tako lahko vpisati za ude. Za te naše izseljene so naši mohorjanj v Sloveniji lani nabrali 6207 Din ob priliki, ko so plačevali poštnino

za lanske knjige, ali pa naročino za letošnje. Na ta način bo nekaj stotin naših izseljencev dobilo te dni najlepši pozdrav iz domovine in obenem dokaz, da niso pozabljeni. Marsikdo si bo potem za naslednje leto sam naročil mohorske knjige.

Tudi v letu 1933 bo izdala Mohorjeva družba šest knjig. Poleg »Koledarja« bodo izšle »Večernice«, v katerih bo povest »Izobčenci«, ki jo je napisal Matija Malešič, doma iz Bele krajine, sedaj premeščen v Banjaluko. Posebna knjiga bo opisovala jetiko, kako se je varujemo in kako jo zdravimo. Če boš prebral to knjigo, ki jo bodo pojasnjevale še številne slike, boš morebiti obvaroval te nesrečne ljudske moralke sebe in svojo družino. Taka knjiga je potrebna pri vsaki hiši in tisti nasveti in navodila, ki jih boš tam dobil, bodo že dosti več vredni nego 20 Din.

Mnogo slovenskih fantov spozna sedaj pri vojaki naše morje, pa tudi mnogo naših mož in deklet si sedaj služi svoj kruh po naših primorskih mestih. Zato bo vzbujala splošno zanimanje knjiga »Naše morje«, ki nam bo pokazala morje, primorske pokrajine in otoke v sliki in besedi. Vsak bo rad listal po tej knjigi in prebiral v njej zanimivosti. Nadaljevalo pa se bo »Življenje svetnikov«. Vsak rad prebriže življenjepisa svojega patrona, pa tudi življenje svetih mož in žena, ki so bili svetu kakor svetilniki sredi morja zmot in sovraštva. Posebna knjizica nas bo seznanjala z davki. Dan na dan govorimo o njih, dan na dan jih plačujemo v najrazličnejših oblikah, bodisi neposredno v davkariji ali pa posredno pri nakupu soli, tobaka, sladkorja in nešteti drugih predmetov. Zato je pouk o tej stvari potreben in poučen.

Kdor le more, naj naroči za poskušnjo eno ali drugo knjigo vezano. Saj vemo, kako žalostna usoda čaka premnoge nevezane knjige. Najprej izgube začetno in končno stran, potem pa niso več popolne in se jih nikomur ne zdi nič več škoda. Vezana knjiga navadno živi vsaj petkrat tako dolgo kakor broširana, razen seveda, ako v kaki hiši na knjige tako pazijo, da jih ne dobijo v roke otroci. Ti imajo, kakor vemo, posebno veselje s tem, da mrc varijo knjige in trgajo iz njih liste.

Izšle bodo tudi štiri knjige za doplačilo. — Mara Hus je napisala povest služkinje z naslovom: »Njene službe«. Ne poznamo knjige, a moramo reči, da bo že naslov privabljal bravece in zlasti bravke. Katera služkinja bi ne prebiral rada povesti, ki ji je snov vzeta iz njene stanu? Iz hrvaščine je preveden roman »Kraguli«, ki opisuje dobo sv. Cirila. Ta doba je v naši zgodovini zelo važna, pa se bo tisti, ki bo to zgodbo bral, naučil marsikaj iz življenja naših prednikov. Po naših vaseh, industrijskih krajih in mestih je še mnogo mož in žena, ki jim živi v živem spominu vabljiva slika našega velikega voditelja dr. Janeza Ev. Kreka. Naslednje leto bo izšel IV. zvezek njegovih »Izbranih spisov«. Tam bomo brali o dobi, ko je bil Krek prvokrat državni poslanec. Videli bomo velikega prijatelja naših delavcev, kako je šel na Vestfalsko med nje misijonirat. Od tam je pisal svoja znamenita

Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. **Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v špicerijskih trgovinah. 1

»Vestfalska pisma«. V knjigi bosta tudi dve Krekovi povesti, ki sta sicer zelo preprosto pisani, ki pa vendar silno jasno kažeta miselnost moža, ki je bil preprost in dober kakor vsakdanji kruh. Dr. Gosar bo pa izdal prvi zvezek »Novega družabnega reda«. Na to knjigo prav posebej opozarjamo naše knjižnice. Cene teh knjig bo razvidel vsakdo iz koledarja.

Letos smo se spominjali 70letnice Slomškove smrti. Našega svetega škofa počastimo pač najlepše s tem, če po svojih skromnih močeh pripomoremo, da živi in se krepko razvija njegova ustanova: Mohorjeva družba. Naj zlasti Spodnje-Štajerska, ki je Slovencev dala A.M. Slomška in kateri je Slomšek posvetil toliko svojega dela, pokaže prav posebno ljubezen do Slomškove dediščine.

Posebno pa prosimo vse mohorjane, naj se vsaj s skromnim darom spomnijo še naših slovenskih izseljencev. Če bi dal v ta namen vsak mohorjan en dinar, bi se posameznikom prav malo poznalo, nekaterim kar nič ne, nabrala bi se pa le ogromna svota 55.000 Din. Kajti v skupnosti je velika moč.

Vprašanja in odgovori.

B. F. v št. J.: V popravilo odgovora v našem listu z dne 14. m. m. damo tu sledeče pojasnilo: Če je poslopje zavarovano za 45.000 Din, njegova vrednost pa je na dan požara 50.000 Din, nastala škoda totalna, potem je zavarovalnica dolžna izplačati celo zavarovano svoto. Če pa je stavba v novem stanju vredna 50 tisoč Din, je 12 let stara, potem je odbiti od te svote obrabo. Ta odbitek se ne more vnaprej določiti, ker je odvisen od načina gradnje stavbe, starosti in drugih okolnosti, ki se zamorejo dognati šele na licu mesta pri cenitvi požarne škode. — Ako je bila stranka manj zavarovana, kakor so zgradbe vredne, zavarovani deli zgradbe pa niso popolnoma pogoreli, ne more zavarovanec zahtevati, da se mu izplača cela zavarovana svota. Odškodnina se zmanjša v tem slučaju in dobil zavarovanec le del določene škode v takem razmerju, v kakršnem razmerju je zavarovanec svoje zgradbe nižje zavaroval, kakor je njih prava vrednost. — V kolikor poedine stranke niso zadovoljne s cenitvijo požarnih škod od strani zavarovalnic, imajo v smislu člena 22 splošnih zavarovalnih pogojev in paragrafa 11 točka 2 zavarovalnega zakona pravico, zahtevati ponovno cenitev po razsodbi, v katerega imenujejo tako stranka kakor zavarovalnica po enega razsodnika-cenilca.

Peruanski zid.

Pred kratkem so odkrili letalci, ki so krožili nad južnoameriškim pogorjem Andov, velik peruanski zid, ki je bil zgrajen z nepopisnim trudom na skalovju Kordilerov. Zid je zatopil v pozabnost, kakor kitajski zid in utrdbe rimskega cesarja Hadrijana. Približno 2000 let je bil kitajski zid neznan ostali Aziji — kljub temu, da je tako dolg! Šele v prošlem stoletju je začelo znanstveno časopisje kazati na čudovito zgradbo, koje resničnost je bila domnevana kot pravljica. Tudi Hadrijanove utrdbe so bile odkrite v novejšem času. Ravno isto usodo je doživel peruanski zid, ki je bil dolgo časa popolnoma neznan. Človeštvo je še le moralo iznajti letalo, da je bil na ta način omo-

Uspeh zdravljenja

zavisi v prvi vrsti od tega, da poznamo pravi vzrok bolezni, saj nas še narava sa-

ma s tem, da občutimo bolečine, hoče opozoriti, kje je zdravje v nevarnosti. Za revmatične, prehlad, za masažo, trganje v členkih, bolečine v križu, obrazu in vsem telesu imejte pri hiši pravi Fellerjev Elsafluid, ki se uporablja že nad 35 let. Fellerjev Elsafluid se dobi v apotekah in tozadevnih trgovinah po 6,

9 in 26 Din. Po pošti najmanj 1 paket (9 polzkusnih ali 6 dvojnih ali 2 veliki specialni steklenici) 58 Din, trije taki paketi samo 139 Din pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341. (Savska banovina.)

Odobreno od Minist. soc. pol. i nar. zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932

gočen pogled na nedostopne in čisto zapuščene pokrajine. Fotografski posnetki letalcev, ki so krožili nad Andi, so pokazal, da gre za utrdbe, ki so bile doslej neznane. Letalci so ponovili polete, da so dognali dolžino in kakovost teh utrdb. Začeli so zasledovati zid od začetka. Zid gre od morske obali v hribovje, prereže več rek in sledi nekaj časa reki Santa. V zidovju samem so posebno močne utrdbe in stolpi, kakor jih poseda kitajski zid. V celem so našli 14 trdnjav, ki so zgrajene na manjših gričih. V višini 3000 m so zgubili letalski raziskovalci sled zidu. Spustili so se na tla in so našli že razpadlo zidovje, ki je moralo biti 6—7 m visoko, 4—5 m pa debelo.

V južnoameriški državi Peru je vzbudila najdba veliko začudenje. V nobeni kulturni zgodovini ni zabeležen ta zid. Osvojitelj Peruja — Španec Pizaro — nikjer ne omenja, da bi bil zadel pri prvem in poznejšem prodiranju v notrajnost dežele na med seboj zvezane in dolge utrdbe. Španski osvojitelji teh pokrajin so le občudovali od Inkov zgrajene ceste po višinah, po katerih se je lahko hitro kretalo vojaštvo. Zakaj da jih ni zbudel v oči zid, je nerazumljivo. Ob času zasedbe Peruja po Špancih je bil ta zid še gotovo nedotaknjen.

Znanstveniki so danes mnenja, da so pozidali peruanski zid Chimi, predno so se polastili njihovega kraljestva Inki. Chimi, ki so bili prvotni prebivalci Peruja, so bili izborni stavbeniki, ki so znali graditi stopničaste piramide ter poslopja, kakor so današnje največje trgovske palače. V letih 1000 do 1300 po Kr. so se morali braniti proti Inkom, ki so prodirali s hribov in so hoteli podjarmiti kraljestvo Chimov. V omenjeni dobi neprestanih bojev je moral biti zgrajen peruanski zid. Slednjič se je posrečilo Inkom, da so zaprli Chimom vodo in radi tega je prišlo do predaje na milost in nemilost.

Raznoterosti.

Močna ženska volja. V Valenciji na Španskem živi žena Margareta Algarrobo, ki se je rodila brez rok. Posrečilo se ji je, da je tako izvežbala svoje prste na nogah, da more pisati tako lepo, kakor katero drugo deklo z rokami. Istotako se je s prsti na nogah naučila plesti in veziti. Celu počese se z glavnikom in umiva se z nogami. Njene noge so postale z neprestanimi vajami tako gibčne, da ji v vseh slučajih služijo, kakor drugim roke. Ko je bila revica stara sedem let, je že mogla s svojimi nogami držati žlico, in jo nositi v usta. Njeni starši so se prav malo brigali za njen napredek in jim ni bilo mar, kako se bo sirota pretolkla skozi to bedno življenje. Sama se je z železno voljo vadila in je vztrajala. Strašne so morale biti njene

muke, vendar je končno dosegla uspehe. Njena »nožna« (pri drugih ročana) dela so bila v raznih španskih mestih razstavljena in ljudje skoro verjeti niso mogli, da je to vezenje narejeno z nogami. Nesrečnica je celo poročena in ima 10 let starega sina. Sama tudi šiva obleke za moža in sina.

20 let brez spanja. Nekdanji policijski uradnik Wire v Hackestownu na Irskem ni baje celih 20 let zaspal niti za trenutek. Njegova nenavadna bolezen se je pojavila ob priliki, ko je treščilo vanj. Takrat je tudi popolnoma oglušel, a tega so ga ozdravili. Nespečnosti pa ga niso mogli rešiti. Cele noči je romal po mestu in okolici, podnevi je malo legel, da si odpočije, a ni pri tem nikoli zaprl oči. Neka železniška družba ga je sprejela za nočnega čuvaja in mnogo let je opravljal to službo. Najbolj čudno je to, da Wireju nespečnost, kakor je vse kazalo, ni šla na živce. Počutil se je vedno dobro. Zgodilo se je, da je težko obel in tudi med boleznijo ni nikoli zatislil očesa. Bolezen se je končala s smrtjo, toda po vsej priliki ni bila v nobeni zvezi z njegovo prvo čudno boleznijo.

Dežela zmešnjav. Ta dežela je Palestina, zlasti kar se tiče koledarjev, kjer jih je pet in vseh pet je v veljavi. Najbolj je razširjen seveda gregorijanski koledar in se po njem ravna rimo-katoliki, vlada, evropski kolonisti in konzulati, banke in inozemske šolske uprave. — Za tem je zelo razširjen julijanski koledar, katerega se oklepajo grško-pravoslavni verniki. — Kopti, posebna verska ločina, se na noben način ne loči od svojega koledarja. — Potem pride še muslimanski in židovski koledar.

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Lov za roparjem v Ljubljani. V Ljubljani v Krakovem si je privoščil v nedeljo zvečer mlad ropar kar dva napada na ženske. Najprej je iztrgal gospej Ivani Jereb iz rok torbico, v kateri pa je bil samo rožni venec. Kot druge se je lotil kuharice Elizabete Bukšič, ki pa je imela v torbici 500 Din in je po ropu kričala na pomoč. Napadalcu je podstavil šofer nogo, da je padel in se mu je pri padcu izmuznila iz rok torbica. Bežal je še naprej, pa so ga le ljudje ustavili in predali stražniku. Prijeti je držal v rokah odprt nož, da bi se branil zasledovalcev. Gre za 24letnega delavca Albina Prelogar iz Most.

Cerkvena roparja pod ključem. Poročali že smo, kako so izpraznili vlomilci nabiralniške v cerkvi pri Devici Mariji na Polju pri Ljubljani, se lotili celo tabernaklja, kjer jim pa vlom ni uspel. Orožniki so že prijeli tolovaja, ki imata na vesti še druge vlomilske in tatinske grehe.

Drzen vlom v Ljubljani. Dva mlada vlomilca sta se skrila dne 14. t. m. v klet hiše, v

kateri ima gospa Ivanka Šmalc trgovino na Marijinem trgu v Ljubljani. Vzela sta iz blagajne 7146 Din in zopet čakala v kleti ugodnega trenutka za pobeg. Gospa se je pa med tem vrnila nazaj v trgovino, zapazila vlom in tatvino, obvestila stražnika in po daljšem iskanju so našli tička v kleti in ju odpeljali na stražnico.

Zaklal ga je. V Stični na Kranjskem so popivali fantje v Podivančni gorici. Med pivci sta bila tudi Rudolf Kuhl, mesarski pomočnik in posestniški sin, ter zidar Avgust Žlajpah. Ko sta se vračala na večer skupno proti domu, je potegnil Žlajpah nož in ga porinil tovarišu v srce, da se je zgrudil in izdihnil med vzklikom: »Pomagajte! Draški (tako pravijo Žlajpahu po domače) me je zaklal radi bab!»

Prostovoljno v smrt. Iz samomorilnega namena se je pognal v Velenju v ribnik in utonil 46letni železniški delavec Franc Pušnik. Nesrečna žrtev obupa zapušča tri nedorasle otroke.

Prijet tihotapec. Mariborski policiji je padev v roke 28letni viničar Konrad Zorčič iz Morja pri Framu, ki je bil dalje časa eden največjih in najbolj premetenih tihotapcev ob severni meji.

Kmetijsko zborovanje v Razboru pri Slovenjgradcu, ki je bilo prav dobro obiskano, je priredil v nedeljo dne 13. t. m. tukajšnji kmetijski referent iz Slovenjgradca. Le-ta je predaval o pridelovanju krme, o krmljenju živine z ozirom na letošnji nezadostni pridelek krme in z ozirom na sušo, o travništvu in živinoreji. Ob koncu živahnega razgovora je g. župan Knez prosil, da se izposluje, da se vsake spomladi priredi v Slovenjgradcu potrebni plemenski sejem za mlado živino.

Kmetijska predavanja v slovenjgraškem okraju. Vse kmetijske organizacije, občine in uradi se opozarjajo, da vrši po potrebi in po možnosti sreski kmetijski referent vsako nedeljo ali tudi ob drugem dnevu zadevna gospodarska predavanja. Gospodarsko zavedne organizacije in občine naj se radi razporeditve časa obrnejo glede predavanj čimprej na naslov kmetijskega referenta v Slovenjgradcu, v gospodarskih manj zavednih, a kmetijske vzpodbude tem bolj potrebnih okoliših pa se bo določil čas in snov predavanj po lastni preudarnosti kmetijskega referenta. Posameznike, ki so mnenja, da je doseči gospodarski napredek in uveljavljenje gospodarskih in socialnih želja ljudstva le potom predavanj, pa

SKRIVALNICA.

Kje je četriti igravec?

se opozarja, da smo v mnogih naprednih občinah prešli že iz »dobe predavanja«, da se da gospodarski uspehi, povzdiga kmetijstva in zboljšanje gospodarskih razmer doseči predvsem le na podlagi zadržane vzajemnosti, vzornih gospodarskih naprav, poročevalske službe in podrobnega stvarnega strokovnega dela od človeka do človeka, od kmetije do kmetije, koje delo ne more v celoti vsled pomanjkanja časa in obsežnosti delokroga izvršiti kmetijski referent osebno, katerega izvrše v podrobnosti lažje in popolnejše zato določeni organi kmetijskih organizacij po navodilih kmetijskega referenta.

Pobrežje pri Mariboru. Naj se enkrat tudi Pobrežani oglasimo v našem priljubljenem »Slov. Gospodarju«, ki je pri nas precej razširjen. — Opozorili bi danes vaščane, da kupujejo radi nedeljskega »Slovenca«, ki jim ga prinese raznašalec že v jutranjih urah vsako nedeljo na dom. Za samo 2 dinarja mnogo izvrstnega branja! Čitajmo in širimo katoliško časopisje! — V »Večerniku« od 31. oktobra se je nekdo prav po nepotrebnem obregnil na Pobrežane in prav posebno še na pobrežke fante. Resni ljudje se takemu pisanju smeji. Tistim pa, ki bi nas radi zmerjali z »nemškutarji«, povemo: Mi smo vsikdar bili in ostanemo: zavedni in verni Slovenci!

Majšperg. Naši zvonovi so zapeli slovo mladi ženi, ki je veliko prerano zapustila svojega moža in še ne leto staro hčerko Dragico. To je bila Marica Peršuhova, žena kovaškega mojstra v Račah. Rajnica si je zaželela v trgateg v svojim staršem, Furmanovim v Lešje. Tako sta se dne 2. oktobra z možem še popolnoma zdrava odpeljala na kratek dopust na njen dom. Ni mogla trgati sladkega grozdja, marveč je legla nenadoma v bolniško posteljo, iz katere se je po štiritedenski mučni bolezn preselila tja gor v Gospodov vinograd. Kako je bila rajnica priljubljena v Majšpergu in na njenem novem domu v Račah, je pokazal njen pogreb, katerega so se v obilnem številu udeležili Račani in Majšperčani. Hvala vsem, zlasti čč. duhovščini, gasilnemu društvu, cerkvenemu pevskemu zboru in številnim donašalcem krasnih vencev in cvetja. Za vse bo prosila Marica povračila pri ljubem Bogu. Draga Marica, počivaj v miru, preostalim pa naše sožalje!

Tekačevo tik Rogaške Slatine. Preminula je tukaj dne 1. t. m. po dolgi ter mučni bolezn Micka Turnšek, rojena Krumpak. Stara je bila šele komaj 35 let ter 3 leta poročena. 15 let je služila v Rogaški Slatini kot točajka pri daleč po svetu znanem zdravilnem vrelcu »Styria«. V svoji službi je bila svetel vzor vsem dekletom. Stregla je pre mnogim odličnim gostom. Vsi imajo v najboljšem spominu »Micko od »Styrije«. Spoštovali so jo in radi imeli zavoljo njene poštenosti. Nikdar ni zavoljo službe trpela nje krščanska dolžnost. Kako je bila med domačim ljudstvom priljubljena, je pokazal njen pogreb. Veliko ljudstva se je udeležilo njene zadnje poti na dvor miru k sv. Trojici. Mir rajni, preostalim naše sožalje!

Mala Nedelja. »Ko homo spravili poljske pridelke, tedaj pojdem v Rakovski vrh.« Pa ni šla v Rakovski vrh, ampak zanesli smo dne 11. t. m. na domače pokopališče vdovo Marijo Pintarič, rojeno Ostrž, tetico g. župnika Fr. Ostrž. 78 let ji je bilo, vendar ni poznala počitka. Sključena in utrujena je delala skoro do smrti kakor pridna čebelica. Drobnost je bilo njeno delo, a storila je mnogo. Težko jo bo-

mo pogrešali v župnišču. »Moli in delaj« je bilo njeno življensko pravilo. Kadarkoli je ulegnula, pohitela je v domačo kapelico in tam častila in molila božje Srce. Zato pa je bila tudi njena smrt tako lepa. Kakor otrok je zaspala in njen obraz je dobil izraz, kakor da že gleda Boga. Klicali smo jo za mater, naziv, ki ga je v resnici zaslužila. In zato je bil tudi njen pogreb — pogreb dobre, krščanske matere. Šest duhovnikov jo je spremljalo na njeni zadnji poti. Dobra mamica, počivaj sladko na božjem Srcu in ne pozabi na nas, ki še tavamo v tej dolini solz! Na svidenje nad zvezdami!

Fr. Wernig:

Jesen v Mislinjski dolini.

»Le tam je sreča, kjer biti ne moreš«, veli značilen francoski pregovor, pregovor, ki se izvrstno prilega tudi čustveni, globoki, slovanski duši. »Le tam je sreča —: topla tolažba vsem onim, ki iščejo in najdejo srečo v mislih na prošlost in v spominih na naše dobre prijatelje in znance, ki jih ni več, ali katere je usoda odtujila nam. Le tam je sreča . . .

Plaho, medlo solnce, ki se od časa do časa prerije skozi gosto, vlažno gmoto megla, ki leže težko nad Mislinjsko dolino, nam še zadnjikrat odkriva čare umirajočega, prelestnega zelenja. Spokojno molče temni gozdovi smrek in pestro, živo rude dobrave v dolini. Glasneje šumi in žubori planinska Mislinja, kakor se tudi glasneje in čisteje ob umirajoči jeseni oglašajo v nas slike in podobe iz prošlosti. Vse slike, slike iz onega gospodarskega procvita, ki je oblagodaryl dolino nekoč z največjim blagostanjem, z veseljem, smehom in rajanjem; slike iz mladostnega podviga doline ob dozdevno brezskrajnem razmahu lesne industrije in trgovine slike naših dragih prijateljev in znancev, katerih ni več, ki spe sedaj tiho in spokojno pod zadnjim cvetjem belih krizantem in aster večno spanje; slike onih prijateljev in znancev, ki so nam umrli le v srcu, ki pa se vesele srečnejši in radostnejši v toplejši, solnčnejši jeseni naših slovenskih in dolenskih gor . . .

Glasno in ubrano udarjanje ter veselo, šegavo vzklikanje teric in objestno fantovsko ukanje iz bližnje vasi nas na naši poti po dolini opozori, da prihaja za nami, ki smo obteženi s spomini in jesensko otožnostjo, mlajši rod, ki gleda v bodočnost še brezskrbno, v polnem upanju in pričakovanju.

Selitve v živalstvu.

V naravi opazujemo neprestano gibanje ter premikanje. Kobilice romajo v one pokrajine, kjer naletijo na ugodno prehrano, ptiči letijo iz enega dela sveta v drugega, ribe skačejo na selitvenih pohodih preko ogromnih vodopadov, jegulje potujejo okrog celega sveta, severni jeleni se podijo po severnih pustinjah, orjaških želv se zbere na milijone v Mehikanskem zalivu, da ležejo tamkaj jajca. Te živalske selitve povzročata navada ter nagon, vremen-

ski vplivi, pomanjkanje prehrane ali poplave.

Prerijski volk, ki je malodane popolnoma iztrebljen, je bil pred 100 leti v Ameriki in Rusiji dokaj pogostna zverjad. Kjer se še nahaja, preganja posamič ali v družbi dveh svoj plen po več 100 km na dolgo.

Gladien volk sledi lovcu, ki je ustrelil komad divjačine, po cele dneve. Še leta 1879 so opazovali v severoameriški državi Texas krdelo volkov, ki so sledili čredam bivolom na daljavo več sto kilometro.

Tudi veverice so selivke. Je vendar znano, kako se glodalci večkrat kje pojavijo z izredno naglico in ravno tako hitro zopet zginejo.

Kunci in podgane so neprestano na potu. V nemški pokrajini Brandenburg ni bilo v sredini minulega stoletja niti enega kunca. Strastni lovci so uvedli tega škodljivca, ki se je tako razmnožil, da izpodkopava in uničuje železnice. Te živalice so navezane na gotove življenske pogoje. Največje preseljevanje kuncev so opazovali leta 1858 v severni Ameriki, ko so bile na potu napredne množice in so celo prekoračile reko Trinity po plavajočem lesu.

Potujejo tudi divji purani, ako jim pretijo nevarnosti. V Afriki so znane kot selivke prepelice.

Ker pa se stalež divjačine vedno bolj skrčuje, nazadujejo tudi siletve večje zverjadi.

„Slov. Gospodar“ stane:

celeletno 32 Din,
polletno 16 Din,
četrtletno 9 Din.

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znakah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Hrastove sode po 200 litrov zo Din 30 do 50 za komad oddajajo Tvornice Zlatorog v Mariboru. 1236

Zamenjam novo vino za dobre vinske sode. Ponudbe takoj na Leopold Štemberger, Gabrovlje 22, Konjice. 1235

UDOBNOST

TRPEŽNOST

Naše podjetje in naš delavec Vam nuđi Kvalitetno gumo **REKORD.** 1231
Zahtevajte zato povsodi samo **REKORD.**

Za našo deco.

Danijel Defoe:

Robinson Crusoe.

(Dalje.)

Tako opremljeni smo azprostrli jadra in zapustili pristanišče. Lovili smo dolgo, pa nismo nič ulovili, ker nalašč nisem hotel nateg-

niti trnka, ko je začela riba vabo obgrizovati. Nazadnje sem rekel Marokancu: »Tako ne gre! Dalje moramo na morje, če se ne mislimo vrniti praznih rok.« Ne nadejajoč se kake prevare, mi je to dovolil. Ko smo bili čelo miljo od obale stran, sem izročil krmilo dečku, pa sem šel proti koncu čolna, kjer je sedel Marokanec. Prigognil sem se za njegovim hrotom, kakor da bi kaj iskal v čolnu, pa sem ga iznenada zgrabil in vrgel v vodo. Marokanec se je takoj zopet pojavil na površju morja, ker je plaval kakor riba. Začel sem prositi, naj ga potegnem v čoln, ali jaz, ki sem vedel, da mu ne smem zaupati, sem stekel v kabino, prinesel puško, jo nameril nani in zaklical:

»Prijatelj, ti znaš dobro plavati in morje je mirno, tako da boš mogel lahko priti do obale. Če se pa približaš čolnu, ti poženem kroglo v glavo, ker hočem biti zopet prost!«

Marokanec se je takoj obrnil in je začel plavati proti obali, kamor je gotovo tudi prispel, ker je bil, kakor sem že rekel, odličen plavač.

Tedaj sem se okrenil proti dečku, ki mi je bilo ime Hiri, rekoč:

»Poslušaj, Hiri, če mi hočeš biti zvest, bom za tebe skrbel. Prišeži mi to pri Mohamedu in pri bradi svojega očeta, drugače te bom vrgel v vodo.«

Deček me je pogledal tako iskreno, da nisem kar nič posumjal vanj. Prisegel je, da mi bo zvest in da bo šel z mano, kamor hočem.

Nastopila je noč. Zdaj sem bil siguren, da me z obale ne bodo mogli videti. Zato sem spremenil smer in sem sklenil ploviti proti jugovzhodu. Veter je bil ugoden, morje pa mirno. Drugega dne popoldne sem bil po svojih računih najmanj šestdeset milj južno od Sale. Daleč sem že bil iz marokanske oblasti, ker ni bilo videti nikogar ne na obali in ne na morju.

Proti večeru sem se približal obali in spustil sidro. Na kopno si nisem upal, ker sem slišal od tam strašen vrišč in tulenje divjih zveri. Šele v jutro so zveri utihnile. Bilo nama je treba sveže vode. Hiri se je ponudil, da vzame vrč in gre iskat vode. »Če so tam divji ljudje, bodo prijeli samo mene, ti se pa lahko rešiš«, je rekel z veliko nežnostjo.

»Ne, Hiri«, sem mu odgovoril, »skupaj pojdeva. Če pridejo divjaki, jih bova pregnala in ne bodo mogli nič ne meni in ne tebi.«

Na srečo nisva videla žive duše. Napolnila sva vse posode s svežo vodo iz bližnjega potočka ter sva se potem neovirano vrnila v čoln.

Tako sva potovala proti jugu kakih deset ali dvanajst dni. Upal sem srečati kako evropsko ladjo, ki bi naju mogla rešiti. Že nama je počelo nedostajati hrane. Če ne bi kmalu našli ladjice, bi morala od glada in žeje umreti.

Ves zatopljen v temne misli sem sedel v kabini, kar zakliče Hiri, ki je sedel na krmilu: »Gospod, gospod! Vidim jadra!«. Skočil sem iz kabine in sem res zagledal ladjo. Po zastavi sem

spoznal, da je portugalska. Začel sem veslati na vso moč, da bi se ji približal in da bi me čuli, ko kričim. Kmalu so me zapazili in spustili so jadra, da bi se ladja ustavila. Ko sva bila pri ladji, so naju dočakali kapetan in mornarji prijateljsko. Vprašali so me, kdo sem, in sicer v portugalskem, španskem in francoskem jeziku. Nazadnje je začel neki mornar, škot, govoriti še tudi angleški. Povedal sem mu, da sem Anglež in da sem se rešil marokanskega suženjstva. Ljubeznivo so naju pozvali na svojo ladjo in dovolili, da spravimo tja tudi vse naše stvari.

III.

Vržen na pust otok.

Portugalski kapetan je postopal z mano zelo lepo. Potoval je v Brazilijo, kamor je rad vzel s seboj tudi mene, ne zahtevajoč nobenega plačila za prevoz. Še več, ponudil se je, da kupi moj čoln in mojega slugo Hirija. Težko sem se odločil, da prodam ubogega dečka, ki mi je bil na toliko pomoč, ko sem se rešil iz suženjstva. Ali ko je kapetan obljubil, podpisati pogodbo, po kateri je hotel dati dečku čez deset let svobodo, če se da krstiti in postane tako kristjan, in ko je Hiri sam na to pristal — sem privolil tudi jaz. Pozneje sem se bridko kesal, da sem mogel prodati svojega zvestega služabnika.

(Dalje sledi.)

Najboljše priporočilo.

Na oglas, da se bo sprejel trgovski vaje-nec, se je oglašilo petdeset fantov. Trgovec je med njimi naglo izbral enega in je brž odslovil vse druge.

»Rad bi vedel«, rekel je prijatelj, »zakaj si sprejel tega le fantiča, ki ni imel niti kakega priporočilnega pisma.«

»Motiš se«, je bil odgovor, »ta fant je imel mnogo priporočil. Očistil si je čevlje, preden je stopil v sobo, in je zaprl vrata za seboj; on je torej natančen. Brez premišljevanja je odstopil svoj stol onemu staremu, hrome-mu možu, kar kaže, da je dobrega srca in da pazi na vse. Skini je kljub, in ko je bil tu, je odgovoril na moja vprašanja hitro in točno; torej je vreden in se zna dobro vesti. Pobral je knjigo, ki sem jo bil namenoma položil na tla, med tem ko so vsi drugi brcali stran, ali pa so se spotaknili ob njo. Mirno je čakal in ni silil naprej, to je dobro sprječevalo za dostojno vedenje. Zapazil sem tudi, da ima snažno obleko in da je imel tudi snažne roke in obraz. Ali ni to dovolj priporočil? Večjo važnost polagam na to, kar izvem o človeku, ki ga vidim 10 minut, kakor na vse to, kar je v priporočilnih pismih.«

Odmor.

Oče (sinčku, ki se že dolgo joče, ko malo odneha): »No, saj se ne jočeš več. Si vendar le nehal?«

Sinček: »Nisem nehal, samo malo si moram odpočiti, potem se bom jokal dalje.«

Dvojna mera.

Sinček: »Oče, kdaj pa dobimo kako malo sestrico?«

Oče: »Preveč si poreden, pa noče priti k nam.«

Sinček: »Kako to? Sosedov Bojanček je vedno kregan, da je strašno poreden, pa že ima pet bratcev in sestric.«

Uganil sem Vašo skrb! Res je, hišo ste ure-
dili, a sadonosnik in vrt ste zapustili, ker
ne veste, kaj in kje bi naročili! Takoj spo-
ročite Vašo željo: Drevesničar Josip Rosen-
berg, Maribor, Tržaška cesta 64, ki Vam bo
za vedno odpravila to glavno oviro! 1210

Posestvo na Ploderšnici, 10 minut od okrajne
ceste Maribor—Cmurek, hiša št. 9, z oboka-
no kletjo in stiskalnico, vinograd s ceplje-
nim nasadom, sadonosnik, travnik, gozd,
skupna izmera 13 oralov, se proda po ugod-
ni ceni. Hipotečna obremenitev 40.000 Din.
Kupci se naj oglašijo pri lastnikih Fekonja
Janezu in Tereziji, Metava št. 25, ali v pi-
sarni odvetnikov dr. L. Mühleisen in dr. E.
Kupnik, Maribor, Sodna ulica 14. 1212

Krojaški šivalni stroj ugodno na prodaj, Ma-
ribor, Sodna ulica 30, parter. 1211

Prvovrstne jabolkove in hruškove divjake, iz-
gojene iz lesnikovih in drobničnih pešk, za
nasad drevesnic ima več tisoč komadov na
prodaj: Miha Kovačič, drevesnica, Sv. Pe-
ter pri Mariboru. 1213

Vzajemna pomoč, reg. pom. blagajna v Ljub-
ljani, Mencingerjeva ulica 4, javlja članom
Vzajemne pomoči, reg. pom. blag. v likvi-
daciji, da naj se glede »Izjav in pooblastil«
oglasijo osebno ali pismeno z natančnim
naslovom na Adama Črešnjara, Maribor,
Koroška cesta 41. 1219

Sadno drevje, sortimentno blago, jabolčne di-
vjake, prodajam pri jesenskem večjem od-
jemu 20% popusta. Sprejemem samskega
kompanjona: Ozimič Venčesl, Slovenska
Bistrica. 1200

Posojila brezobrestna za odkup zemljiško-
knjižnega dolga, nakup posestva in zidavo
hiš, podeljuje: »Zadruga«, Ljubljana, poš-
ni predal 307. Išče zastopnike. 1221

Posestvo se proda v bližini Maribora. Andrej
Pezdikek, Dragučova št. 55, pošta Sv. Mar-
jeta ob Pesnici. 1215

Izjava. Mastnak Ivan, posestnik v Šibeniku,
občina Sv. Jurij ob južni žel., obžaluje in
prekljuje vse žaljive besede in govorce, ki
jih je izrekel in povzročil o gospej Amaliji
Fils, posestnici v Šibeniku, kot neresnične,
ter se ji zahvali, da je odstopila od kazen-
ske tožbe. — Mastna Ivan. 1223

Star človek išče oskrbo. Naslov v upravi na-
šega lista. 1216

Iščem majarjio, smo 4 osebe. Naslov v upravi
lista. 1218

Trafika na prometnem kraju se proda. Na-
slov v upravi lista. 1218

Sadno drevje za jesensko saditev, visokode-
belna jabolkova drevesa od vseh priporoča-
ljivih vrst, črešnje od najzgodnejših do naj-
poznejših vrst, nadalje cepljene breskve tu-
di od najranejše do najpoznejše sorte, ima
na prodaj drevesničar Miha Kovačič, Sv.
Peter nize Maribora. 1214

Pozor! Pozor!
Za čiščenje presvetega Reš-
njega Telesa je izšel nov
molitvenik
„Pridite, molimo!“
ki obsega poleg običajnih
molitev tudi šest molitvenih
ur za skupne molitvene ure.
Zelo priročna knjiga stane
samo Din 16.— z rdečo ob-
rezo in Din 20.— z zlato
obrezo.
Knjiga se naroča pri
**Tiskarni sv. Cirila v
Mariboru.**

**TVORNICA
KONFEKCIJE
STERMECKI
Celje br.**

**IZ TVORNICE IZRAVNA
NA TELO
DODJE JEFTINO SVAKOJ
ODELO!**

Plašč trpežen	Din 190.—
melton	Din 260.—
suknen	Din 350.—
tweed	Din 460.—
rips	Din 550.—

**Trgovski dom
R. Stermecki
Celje št. 24.**
Hustrirani cenik na zahtevo zastoj.

Zahvala.
Podpisana Peršon Marija, Maribor-Tezno, Ptujška ce-
sta št. 92, se najiskreneje zahvaljujem
„Karitas“
za izplačano posmrtnino po moji materi Senica Neži, ki
je po 16 dneh zavarovanja nenadno umrla. Čutim dolž-
nost, da »Karitas« vsem najtopleje priporočam kot solidno
in popolnoma varno ustanovo. 1224
Maribor-Tezno, Ptujška cesta, dne 10. novembra 1932.
Marija Peršon.

Knjigarna in trgovina s papirjem
Franc Leskovšek
se nahaja
v Celju, Glavni trg 16 1187

**Provandein
Svinjerec —
POZOR!**

Po celem svetu znan belgijski preparat, ki prepreči bolezi-
ni pri svinjah ter jih za 2 do 3 mesece prej zreli. Tovarna
tega izvrstnega preparata je navzlic krizi dosegla znižanje
cene z željo, da ga uporabljajo vsi svinjereci. Ako se ho-
čete prepričati o resničnosti našega oglasa, izkoristite pri-
liko in kupite pri Vašem trgovcu takoj 1 originalno škat-
lo od približno 800 g, ki stane sedaj samo 25 Din. Garan-
cija: V slučaju neuspeha sprejememo neporabljeno količi-
no ter vrnemo ves denar. Ako ga v Vašem kraju nimate,
pišite nam in mi Vam pošljemo vsako količino. Navodilo
za uporabo se nahaja v vsaki škatli v hrvatskem jeziku.
Generalni zastopnik za Dravsko banovino: **Josip Junc,**
Ljubljana, Aleksandrova cesta 5-II. 1178

**Hočete se re-
šiti Vašega revmatizma in protina?**

Trganje in bodenje v udih in sklepih, otekli udi, skriviljene roke in noge, trganje
in bodenje v raznih delih telesa, celo slabost oči so večkrat posledice revmatizma
in kostobolja, ki se mora odstraniti, ker drugače bolezen vedno bolj napreduje.

Nudim Vam
sečno kislino razkrajajočo, izmenjavo snovi
in izločevanje pospešujočo
domačo zdravilno pijačo
ki je na umeten način točno po naravi
napravljena po blagoslova polnega zdra-
vilnega vrelca, ki je dobra mati narava
podarila bolanemu človeku.

**Vsakemu dam brezplačno za
poskus!**

Pišite mi takoj in Vi dobite od mojih po celem svetu nahajajočih se skladišč
popolnoma brezplačno in franco en poskus obnem z
podučljivo razpravo. Vi se boste sami prepričali o neškodljivosti tega sredstva in o
njegovem hitrem delovanju. — Poštno-nabiralno mesto:
AUGUST MARZKE, BERLIN-WILMERSDORF,
Bruchsalerstrasse 5. (Abt. 288.)

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Rejenko iščem, 13-14letno, ubogljivo: poštar Murmayr, Maribor, Koseskega 5. 1230

Mlado kravo proda Gaberč-Lubej, Trnovlje, Celje. 1229

Voz s trugo za gramoz proda: Pečar, Maribor, Pod mostom. 1232

Slavko Žličar, Ponikva ob južni žel., proda 400 komadov prvovrstnih, visokodebelnih drevesc: damasonka in bobovec, in 600 komadov divjakov. Zahtevajte ponudbe! 1233

Srednje posestvo proda Josip Eferl, Rošpoh št. 130, pošta Maribor. 1234

Hiša, hlev, nekaj zemlje v Savinjski dolini poceni na prodaj. Naslov v upr. lista. 1227

Kupim bika pingavske pasme od 15 do 24 mesecev starega. Naslov v upr. lista. 1176

Sode po 1 Din liter izdeluje Ledinek Pavel v Mariboru, Gozdna ulica 6 (Betnavska). 1095

LJUDSKA SAMOPOMOČ V MARIBORU

mi je izplačala pripadajočo podporo po smrti gospe Marije Kojterer hitro ter kulantno, za kar ji izrekam najiskrenejšo zahvalo in priporočam to zelo važno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Sladka gora, dne 10. 11. 1932.
1226 Alojz Svetelšek.

Suhe gobe

plačuje po najvišji
ceni

SEVER & KOMP.,
Ljubljana.

Usnjene gamaše za 58 Din, oblačilno blago in vsa Vaše potrebščine kupite najugodneje v trgovinah Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljutomer. Nakup jaje, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. Zamenjava bučnic in solčnic za bučno olje. 1199

Kupujte v 1011

Trpinovem Bazarju

v Mariboru, Vetrinjska ulica 15,
ker tam je res dobro blago in poceni.

Banovinska trsnica in drevesnica v Kapeli pri Slatina-Radencih

dobavlja prvovrstno sadno drevje (visokodebelno in prtilično) od jablan, hrušk, češenj, sliv, breskev in marelic ter la ccepljenke vinske trte na raznih ameriških podlagah. Cene zmerne, zahtevajte ponudbo! 1098

Nov vozni red

veljaven od 2. oktobra 1932, cena 2 Din (po pošti pošljite znamke za 2.50 Din pri naročilu) dobite v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Društva sv. Ane

(Marijanske kongregacije za žene) imajo zdaj edini in najboljši pripomoček v molitveniku:

Sveťa mati Ana.

Cene od 32 do 52 Din. — Pet različnih vezav.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Pravo veselje v teh časih

je poceni in dobra obleka za jesen in zimo za moške in ženske. 1228

Franc Kolerič,
trgovska hiša

Apače **Apače**

LJUDSKI SAMOPOMOČI V MARIBORU

Grajski trg 7, izrekam najpriščnejšo zahvalo za kulantno izplačilo podpore po smrti moje tete gospe Marije Polanec in priporočam to društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Gornji Velovlek, dne 8. 11. 1932.
1225 Janez Arnuš.

Denar naložite najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z. d. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev. 1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!